

usbl **nytt**

NR. 4 AUGUST 2012

For deg og ditt hjem

MEDEMSBLAD FOR BOLIGBYGGELAGET USBL

FOKUS:
**LINDE-
BERG**
I OSLO

Ol-gull til studenthjem

NBBLs
boligpolitiske
konferanse

MEDLEMSTILBUD:

Film fra Sør

Vær trygg med
Usbl-forsikring i Tryg

Høst på balkongen

Asdøljuvet
- en naturperle

TEMA

Kjøkkenen

Kjøkken med stil • Kjøkkenmaskiner • Lokalhistorisk kjøkken
• Rasjonelt storkjøkken • Spar strøm på kjøkkenet

Usbl støtter
Redd Barna

Tilskudd
til heis

Nye boliger
Kjøkkenmix
Byens tilstand
Betragtninger
Kryssord
Boligjus
Tre ting

Nyhet! Alle i borettslaget kan nå sette sammen sin helt personlige tv-pakke.

Selv om vi nordmenn har mye til felles, finnes det enda mer som gjør oss unike. Vi kommer i alle varianter med ulike preferanser og interesser. Også når vi setter oss ned i tv-stolen.

Derfor kan hver enkelt kunde nå sette sammen sin helt egen Grunnpakke. I tillegg til et stort utvalg norske og internasjonale tv-kanaler, som alle våre kunder får tilgang til, kan du velge hele 15 favorittkanaler fra et valgfritt univers – uten at det koster noe ekstra!

Les mer om mulighetene på canaldigital.no

44

Økologisk og bærekraftig hoteldrift.

66

20-års jubileum på Vålerenga.

56

På Gillhus gård i Lier dyrker de bl.a. broccolini.

54

En naturskjønn perle.

10

Finn din nye kjøkkenfavoritt.

30

Nyt en varm toddy på balkongen i høst.

61

Betragtninger

68

De glade 70-åra.

- 06 Småstoff
- 28 Hver nye støttespiller gir inspirasjon
- 30 Høst på balkongen
- 44 Et grønt karbonadeeventyr
- 49 Sommerdesignkontor i Vestfold
- 54 En naturskjønn perle
- 56 Smaken av Lier
- 58 SERIE: Avdelingskontorer og tillitsvalgte: **Nittedal**
- 66 Vålerenga feirer 20 års jubileum med historisk gateteater
- 72 Kampen barneteater: Reisen til Sorgistan
- 73 Vær Stolt-festivalen 2012

Bolignytt

- 24 OL-gull til studentbyen
- 26 NBBLs boligpolitiske konferanse
- 34 Nye boligprosjekter fra Usbl
- 46 Borettslag i Sandefjord fikk tilskudd til heis

Tema: Kjøkken

- 10 Kjøkken med stil
- 14 Kjøkkenmaskiner til en hver bruk
- 18 Hva er en gråddtjuv, farmor?
- 20 Mat til 300 fra rasjonelt storkjøkken
- 22 Grønn Hverdag: Mange bekker små, gjør en stor A

Faste spalter

- 04 Leder
- 50 Kjøkkenmix
- 52 Kryssord
- 53 Løsninger – kjøkkenmix
- 60 Boligjus: Skal vi kjøre rettsak?
- 61 Betragtninger: Mysteriet tid
- 62 3 ting: Kultur og kokkekunst
- 64 Fokus: Lindeberg
- 71 Byens tilstand: Byen under bakken

Medlemstilbud

- 14 Billig og god innboforsikring hos Tryg
- 48 Film fra Sør: Fra sært til populært
- 68 Maihaugen: De glade 70-åra
- 74 Øvrige medlemstilbud

Travel høst i Usbl

Sommeren er på hell og høsten er rundt hjørnet. Det blir en spennende tid for oss i Usbl, det er mye som skal skje.

Usbl lever i en konkurranseutsatt verden og må opptre deretter. Det er ikke lenger kø for tildeling av bolig, vi konkurrerer om oppmerksomhet med andre utbyggere, forvaltere og publikum generelt. Det kreves stadig mer av oss som utbyggere, både fra myndigheter og kunder. Vi må sørge for å bli sett og hørt, forsvare og helst styrke vår markedsposisjon.

Profilkampanjen vår er i gang. En av annonsene finner du lenger bak i denne utgaven av Usbl-nytt. Målet er å underbygge posisjonen vår som en trygg, pålitelig og langsiktig boligleverandør. Vi stikker ikke av etter at vi har levert deg en bolig, vi blir der så lenge bygningen står.

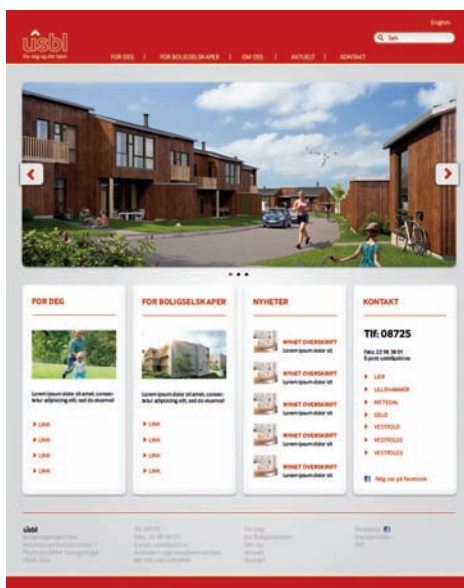
Hjemmesidene våre er pusset kraftig opp, slik at de harmonerer med det grafiske uttrykket vårt og forhåpentligvis svarer bedre til forventningene fra medlemmene. Vi nærmer oss 25 000 månedlige besøk, så dette er ingen liten kanal. Vi håper og tror at vi nå har lyktes med å lage hjemmesider primært for dine behov, ikke våre. Besøk oss gjerne på usbl.no og se selv.

Kundesenter

Vi har under etablering et kundesenter for alle Usbl-kontorene, som etter hvert skal ta seg av alle som henvender seg til oss og sørge for at de blir enten besvart eller formidlet til rette vedkommende. Felles telefonnummer – 08725 - er tatt i bruk. Vi vet vi har hatt utfordringer i forhold til vår tilgjengelighet for kundene og vi arbeider for å bli bedre.

Medlemsfordeler

I våres laget vi et innstikk i Usbl-nytt med alle medlemsfordelene våre, drøyt 100 i tallet. Vi lovt å gjøre dette to ganger i året, slik at bilaget kunne være oppdatert og nyttig. Dette har en betydelig kostnadsside og vi ser nå nærmere på hvordan vi best kan holde medlemmene orientert om medlemsfordeler. I dette inngår en gjennomgang av eksisterende avtaler og etablering av nye, attraktive fordeler innenfor de områdene vi vet er etterspurt av mange. Så let ikke forgjeves etter innstikket om fordelene i denne utgaven,

Ta en titt på våre nye hjemmesider, www.usbl.no.

sjekk heller våre nye hjemmesider som alltid er oppdatert med siste nytt.

Usbl på Spotify

Vi har også tillatt oss å leke litt med forkjøpsretten i et par annonser som går på Spotify i høst. Forkjøpsretten er den viktigste medlemsfordelen vi har, det er derfor du er medlem. Det lønner seg selvsagt å bruke de andre medlemsfordelene også, men det er forkjøpsretten som er selve grunnlaget for vår eksistens.

Da blir det nesten komisk at noen stadig angriper forkjøpsretten. Usbl er en medlemsorganisasjon, og vi skal selvsagt ivareta medlemmenes interesser. Det skulle bare mangle.

Ha en trivelig bolighøst!

Med bolighilsen

Sverre Hope
Direktør for marked og forretningsutvikling

usblnytt

Usbl-nytt
Organ for Boligbyggelaget Usbl

Postadresse
Postboks 8944 Youngstorget
0028 Oslo

Besøksadresse
Arbeidersamfunnets plass 1

Telefon
08725

Telefaks
22983801

E-post
liv.ulveseth@usbl.no

Åpningstid
Kl. 08.00-16.00
Kl. 08.30-15.30
(fra 15. mai - 15. september)

Redaktør
Liv Ulveseth

Redaksjon
Knut Sannem
Marianne Hagen
Harald Røed
Aashild Farkvam
Britt Kåsin
Sverre Hope
Hanne Bjerk
Camilla Sandnes
Stig Tore Engen
Jan Edvin Blomkvist

Annonser
HS Media A/S
v/Britt Fossum
Tlf. 62 94 69 79
bf@hsmedia.no

Grafisk utforming
Bonnie Creative
Art Director
Sigurd Eriksen

Trykk og repro

Trykk:
Reusner AS
Bildebehandling:
Benjamin Media
Produksjonsplanlegger:
Bonnie Publications

Opplag
64 700

Forsidefoto:
Foto: Getty Images

Neste nummer:
Neste nummer kommer ut
11. oktober
Annonsefrist:
30. august

GARANTI®

Ingen kjenner boligen din bedre enn Usbl's egen eiendomsmegler

6 lokale eiendomsmeglerkontorer eid av Usbl. Vi har de beste forutsetningene for å skaffe deg best mulig pris for din Usbl-bolig. Det er kort og godt din Garanti for en vellykket bolighandel.

Garanti Horten
Telefon: 08750

Garanti Holmestrand
Telefon: 08750

Garanti Sandefjord
Telefon: 08750

Garanti Lier
Telefon: 08750

Garanti Gjøvik
Telefon: 61 18 13 00

Garanti Lillehammer
Telefon: 61 28 56 00

- en del av Usbl

Familiedag i Hunderfossen for 100 kr

Søndag 9. september inviterer Usbl alle sine medlemmer til familiedag på Hunderfossen Familiepark, 13 kilometer nord for Lillehammer. Våre medlemmer betaler kun 100 kroner per person denne dagen. Rett innenfor porten møter du Usbl med en stand, sammen med noen av samarbeidspartnerne.

Ønsker du å utvide oppholdet med overnatting en eller to dager, har Usbl forhandlet seg fram til alternative overnattingsmuligheter i hytter på Hunderfossen Hotell & Resort. En overnatting for fire personer med inngangsbillett i parken en dag, for alle fire, koster 1.610 kroner. Det er også et alternativ med en natts overnatting og to dagers adgang i familieparken

for fire personer, for 2.010 kroner. Husk bookingnummer 140460 når du bestiller overnatting. Usbl har reservert 27 hytter den aktuelle helgen.

Hunderfossen Familiepark er en av Norges største turistattraksjoner med over 250.000 besøkende hver sommer. Blant aktivitetene er trollparken, badeanlegg med småtrollbasseng, huldre-spill, troll-lek, traktorbane for hele familien, familierafting i frådende elvestryk, bilbaner for store og små, høydepark, Ivo Caprinos eventyrgrotte og utstilling av bilen Il Tempo Gigante.

Skal du bare ha billetter og ikke overnatting, kan disse kjøpes på ditt nærmeste Usbl-kontor. Det er mulig å kjøpe inntil fem billetter per medlem. Billettene kan kun benyttes 9. september. Ubenyttede billetter refunderes ikke.

Tidligere Lillehammer og Omegns Boligbyggelag (nå Usbl Lillehammer) hadde den første familiedagen i Hunderfossen sommeren 2005 sammen med tre andre boligbyggelag i innlandet. Da var det 2.842 personer som benyttet seg av tilbudet.

Parken er åpen fra kl 10.00 til kl 17.00. Les mer om Hunderfossen Familiepark på www.hunderfossen.no

HUNDERFOSSEN: Hunderfossen Familiepark i Øyer ved Lillehammer er en av Norges største turistattraksjoner med over 250.000 besøkende hver sommer. (Foto: Vidar Frislie)

BODØ MED I STORBYSAMARBEIDET

Samarbeidet Usbl har med boligbyggelagene Stavanger Boligbyggelag, Vestbo (Vestlandske Boligbyggelag) i Bergen, TOBB (Trondheim og omegn Boligbyggelag) og TBBL (Tromsø Boligbyggelag) vil nå også omfatte Bodø Boligbyggelag. Det vil si at du som medlem i Usbl kan benytte **forkjøpsrett til bolig i Bodø** i tillegg til de andre byene som er omfattet av storbysamarbeidet.

HVA ER DIN BOLIG- FORMUE?

For gratis gjennomgang av din boligformue send sms:

BOLIGFORMUE
USBL til 07040.

SCAN QR-KODEN
FOR MER INFO.

ET HUS
BESTÅR
AV ROM.
ET HJEM AV
MENNESKER.

Folk flest bygger sin formue gjennom å investere i bolig. Dette har gitt en trygg og god avkastning for veldig mange. Dersom du kjøpte din bolig i 1992 i Oslo/Akershus, er den i gjennomsnitt i dag verdt seks ganger så mye. Det betyr at dersom du kjøpte en bolig for en million, kan den være verdt seks millioner i dag, og kanskje mer? Har du eid bolig i fem år, kan du forvente en prisstigning på 20 prosent eller mer.

Vet du hva din bolig er verdt i dag? Og hvilke muligheter dette kan gi deg? Tenker du på å bytte bolig, eller vurderer du andre investeringer?

Vi i EiendomsMegler 1 Oslo-Akershus tilbyr deg nå en kostnadsfri gjennomgang av din boligformue. Din lokalmegler i EiendomsMegler 1 gjør en gratis verdigrundleggelse av boligen din, og gir deg et uforpliktende tilbud på salg med medlemsfordeler.

Som Usbl sin samarbeidspartner i Oslo og Akershus, har vi unik kjennskap til Usbl-borettslagene, og de beste forutsetningene for å oppnå markedets beste pris - dersom du skulle bestemme deg for å selge.

www.eiendomsmegler1.no/usbl

EiendomsMegler **1**

Fra olje til bioenergi på Bøler

Bøler fyrhus har skiftet fra elektrisk oppvarming og oljefyring til pelletsanlegg som skal betjene Usbl-borettslagene Kollen, Kwartetten og Skrenten på Bøler i Oslo.

Den 5. juni var det høytidelig åpning og åpen dag med innvielse av «nye» Bøler Fyrhus med omvisning, høye smørbrød og egen fyrhuskake til de frammøtte fra borettslagene og pressen.

Tidligere besto fyrhuset av to oljekjeler og to el-kjeler. Alt eksisterende ble demontert og erstattet med en pelletskjel og tre backupkjeler, sier Odd Egil Reinås, daglig leder i Bioenergy AS som har installert anlegget.

Den biofyrte energiproduksjonen sparer miljøet for utslipp av 2 240 tonn CO₂ sammenlignet med et oljefyrt anlegg, sier han.

Det pelletsstyrte nærvarmeanlegget betjener 601 leiligheter i de tre borettslagene samt Bøler Barnehage.

Vi begynte utskiftningen i august og anlegget sto ferdig i desember, men driften begynte i november og har fungert veldig bra, vi merker ingen forskjell når det gjelder varmetilgang,

sier leder for fyrhuskomitéen, Hanne Florin.

Anlegget inklusive ombygging har kostet 5,6 millioner kroner, og vi har fått støtte gjennom ENOVA til 48 % av investeringen, sier hun.

Hun legger til at det er en betydelig innsparing for borettslagene med det nye pelletsystemet, men for å vite hvor mye det blir, må vi ha hatt systemet i bruk i minst et år. Vi vet at et av naboborettslagene, Ulsrud med 240 leiligheter, har spart 600 000 kroner på et år etter renter og avdrag er trukket fra, sier Florin som anbefaler alle som har oljefyring å se på mulighetene ved å skifte over til pellets.

Olje skal utfases i 2020, så det kommer nok et rush om noen år, det kan være godt å ligge i forkant. Vi vurderte flere alternativer; fjernvarme, solenergi og jordvarme, men kom frem til at pellets var det beste, både økonomisk og miljømessig, sier hun.

Bøler Fyrhus er et sameie mellom borettslagene Kollen, Kwartetten og Skrenten med til sammen 601 leiligheter. Styret er besluttsende organ for valg av varmekilde og består av representanter fra de tre eierne.

I Norge er det et forbruk av trepellets på rundt 500 000 tonn i året. Til sammenligning forbruker Danmark 1,5 millioner tonn og Sverige 2,2 millioner tonn. Her ser vi leder i fyrhuskomitéen, Hanne Florin og daglig leder i Bioenergy AS, Odd Egil Reinås, vise fram pellets i «nye» Bøler fyrhus.

Egen fyrhuskake i anledning innvielsen.

AKHTAR CHAUDRY AVDUKET SKULPTUR I USBL-BORETTSLAG

Visepresidenten på Stortinget, Akhtar Chaudry, avduket lørdag 2. juni skulpturen av geita Bertram i Bertramjordet borettslag på Søndre Nordstrand. Borettslaget feiret samtidig 25-årsdag.

Andre gjester var BU-leder Shabaz Tariq, skulptøren Oddmund Raudberget og Bertrams fostermor Anne Klinge som ankom samlet i hestekortesje fra Søndre Aas gård der geita Bertram i sin tid holdt til.

Bertramjordet borettslag er oppkalt etter geita Bertram som beitet i området der borettslaget nå ligger. I mange år har Bertram blitt benyttet i borettslagets logo, før han nå endelig ble satt på sokkel ved inngangen til borettslaget. Det er billedhogger og skulptør Oddmund Raudberget som har laget skulpturen.

Det var stort oppmøte fra beboerne i borettslaget, Homliaskolenes musikkorps spilte og det var et variert program gjennom hele dagen både for små og store. Vi gratulerer med 25 års-jubileet og ny, flott skulptur.

SKAP

ORDEN

Få kontroll med praktiske løsninger

ORDEN OG SYSTEM

Rot skaper stress. Orden gir overskudd. Vi hjelper deg gjerne å finne en praktisk løsning bak dine skyvedører. Med rikelig og godt utnyttet plass i skapene kommer overskuddet raskt tilbake.

RYDDE-TID!

Sjekk våre priser på gode innredningsløsninger!

PRAKTISKE LØSNINGER

Trenger du å få hengt mer klær i skapet? Våre innredningsløsninger har mulighet for "dobbeltheng" og klær i to høyder. En fin måte å utnytte plassen maksimalt på. Ønsker du bedre lys så du ser hva du plukker ut? Hva med en ny og praktisk måte å få plass til flere sko på? Eller et uttrekkbart og vridbart speil?

La oss vise deg våre praktiske løsninger som gjør hverdagen din lettere.

GARDEROBE-MANNEN

www.gardrobemann.no

Tlf: **69 36 81 70** eller post@gardrobemann.no

Hent flere ideer

Ønsker du ulv i norsk natur kan du vise det ved å henge opp dette **kjøkkenhåndkleet** fra ByNord. Håndkleet kommer også med motiv av elg eller hjort, og koster 170 kroner hos hviit.no

Irriterer du deg over røredskaper som faller oppi gryta eller renner fra seg på benken når du legger dem fra deg? **Kjøkkenredskapene Hang around** fra Muuto har et hakk i skaftet slik at de kan balansere på grytekannten, og koster 216 kroner hos designdelicatessen.no

Nyt frokosten ved dette kjøkkenbordet i hvitbeiset eik. **Bordet Tranetorp** koster 1795 kroner og **stolen Sigurd** koster 395 kroner per stykk, hos Ikea.

BORIS MILLER
interiørarkitekt
Sjdesign.no

Kjøkken med

Stil

Synes du kjøkkenet ditt er upersonlig og kjedelig? Fortvil ikke, med lekre detaljer kan du skape stilen som passer deg.

Stylistens kjøkkentips

– Husk at det er detaljene på kjøkkenet som fullfører stilen. Hvis du ikke har veldig god råd, så velg nøytrale skapdører og forsterk stilen du ønsker med knotter, fliser og detaljer. Det

er ikke sikkert du synes en mintgrønn kjøkkeninnredning er like fin om to år, og da er det dyrt å skifte ut hele innredningen.

– Gulvet og veggfargen er også med på å skape stilen på kjøk-

kenet. Tenk helhetlig og pass på at gulvet og veggfargen passer til resten av kjøkkenet.

– Velg produkter som enkelt kan vedlikeholdes, da de fort kan bli dekket av fett fra steking på komfyren.

Hvis du liker synet av snø-dekte trær og en rev som rasker gjennom skogen, kan du gå til innkjøp av **lampen Forest Light** fra Cathrine Kullberg. Skjermen er laget av tynn trefiner, med utskjæringer av norsk natur, og koster 3800 kroner hos purnorsk.no.

NORDISK

Den nordiske stilen kjennetegnes ved bruk av **naturmaterialer**. Produktene er gjerne trefarget, hvite eller grå, og har ofte motiver hentet fra naturen, som trær og ville dyr.

Gryteunderlaget trenger ikke være en brun korksirkel. Dette lekre **bladformede underlaget** fungerer like godt, men ser mye bedre ut. Underlaget koster 175 kroner hos Designorget.

Denne **brødristeren** ser ut som om den er tatt rett ut av 70-tallet, men du slipper å bekymre deg for om det elektriske er fra samme epoke. Brødristeren koster 1146 kroner hos Rafens.

For en helhetlig stil må også detaljene ha et retromønster. Denne **oppvaskkluten** fra Koloni Stockholm koster 49 kroner hos retroliv.no.

RETRO

Retro kjennetegnes av produkter som er produsert i dag, men ser ut som om de kommer fra et tidligere tiår, for eksempel 50-, 60- eller 70-tallet.

Skjærebrettene fra Barbro Tryberg er inspirert av 50-tallet og så stilige at de kan henge fremme.

Skjærebrettene koster 250 kroner per stykk hos Ruth66.no.

Disse **50-talls dinerstolene** gjør at kjøkenet ditt blir seende ut som en amerikansk diner. Stolene koster 2 295 kroner per stykk hos Ruth66.no.

Til og med hvitevarer kommer i retroversjon, som dette stilige, røde **kjøleskapet** fra Smeg. Kjøleskapet FAB28 er inspirert av 60-tallet og koster 11 999 kroner hos retroliv.no.

Kjøkken med Stil

Ethvert kjøkken trenger en klokke så du kan følge med på hvor lenge det er til brødbaksten er ferdig og hvor mange minutter du har på frokosten før du må løpe til bussen. Denne **klokken** heter Flap og koster 1 400 kroner hos Habitat.

MASKULINT

Den maskuline stilen består av kraftige produkter. Materiale-
ne som brukes er gjerne mørkt
heltre og metall, og fargene
som går igjen er svart, grå og
mørk brun.

Fyll kurven med frukt og grønt, det pynter opp kjøkkenet og gjør det enklere å spise fem om dagen. **Fruktkurven** Citrus basket fra Alessi koster 740 kroner hos Ting.

Dersom du ikke vil ha oppvask-
middel- og håndsåpeflaskene
stående fremme kan du helle
det i hver sin dispenser. Men
kjøp såpedispensere i ulike
farger så du ikke risikerer å
sprute håndsåpe i oppvasken.
Såpedispenseren fra Vipp
koster 849 kroner hos Ting.

Bland smakfulle drinker
eller sunne smoothier med
denne **blenderen** fra
Dualit. Blenderen koster
1 146 kroner hos
Rafens.

Nykværnet pepper lukter
himmelsk og løfter
smaken på maten.
Pepperkvernene er
designet av Norway
Says for Muuto, og
koster fra 449 til 549
kroner hos purnorsk.no.

Ferske urter smaker mye bedre enn tørkede, og løfter måltidet til nye høyder. Med en selvvannende urtepotte har du alltid ferske urter tilgjengelig. **Potten** er fra Eva Solo og koster 259 kroner hos Tilbords.

FEMININ

Den feminine stilen kjennetegnes av myke former og duse farger, som lys blå og crème.

Fyll denne nydelige **bollen** fra Wik og Walsøe med frukt eller andre godsaker. Bollen koster 365 kroner hos Traktøren.

Nyt morgenkaffen i denne turkise **Manokoppen**, laget for å sitte perfekt i hånden. Koppen koster 198 kroner hos Ting.

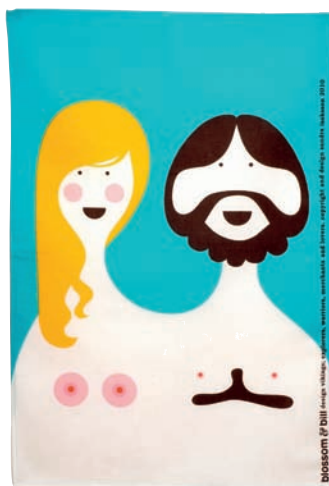
Verdens beste Boller

3 1/2 dl melk
50 g gjær
100 g smør
1/2 ts bakepulver
1 ts kardemomme
1/4 ts salt
550 g hvetemel
90 g sukker
rosiner

Heng favorittoppskriften på veggen, så har du den alltid tilgjengelig. Du trenger ikke bekymre deg for din egen håndskrift - oppskriften kommer ferdig som et veggklistremerke og er enkel å montere. **Veggklistremerket** koster 525 kroner hos HappyLines.no.

Denne søte klokken er designet av Susanne Philippson og gir en følelse av sommer året rundt. **Klokken** kommer i flere farger og koster 1 790 kroner hos Kvist.no.

Du trenger ikke velge rutete kjøkkenhåndklær når du kan bli møtt av dette hyggelige paret hver morgen. **Kjøkkenhåndkleet** er fra Blossom and Bill og koster 119 kroner hos Retroliv.no.

Med en liten søt detalj som en katt og en fugl på **skjærebrettet** blir det hyggeligere å kutte grønnsakene til middag. Skjærebrettet er fra Koziol og koster 89 kroner hos Ting. Foto: design-3000.de

HUMORISTISK

I den humoristiske stilen ligger humoren i detaljene. Produktene har gjerne et uventet utseende og skal få deg til å trekke på smilebåndet.

Å være forkjølet med rennende nese er ganske frustrerende, men Alessi har snudd det til noe morsomt med **såpe-dispenseren** Mr. Cold. Når du trykker på hodet kommer såpen ut av neseborene. Dispenseren koster 210 kroner hos Ting.

Disse håndlagde **koppene** fra Bosign ser ut som plastkrus som har blitt kastet i en søppelkasse, men er faktisk laget av keramikk. Koppene koster 109 kroner per stykk hos Ting.

Å ta oppvasken er ikke det morsomste man kan gjøre på kjøkkenet, men med festlige redskaper blir det fristende å sette i gang. **Børsten** er fra Pylones og koster 209 kroner hos Ting.

Billig og god innboforsikring som Usbl-medlem

Ikke å ha innboforsikring er som å spille russisk rullett. Skjer det en brann eller blir du utsatt for tyveri, står du på bar bakke. Som Usbl-medlem får du innboforsikring hos Tryg til rabatterte priser.

Du eier mer enn du tror. Hvis boligen din brenner, kan det bli svært dyrt om du ikke har forsikret møbler og eiendeler. Innboforsikringen dekker skader på innbo og eiendeler ved brann, naturskader, vannledningsbrudd, tyveri og lignende. I tillegg dekker den utgifter du får hvis du må bo et annet sted i en periode, for eksempel hvis huset har brent og må bygges på nytt. Gjennom Usbl får du en innboforsikring som dekker innbo til en verdi av 1,5 millioner kroner.

Dekker erstatningsansvar

– En annen viktig grunn til å ha innboforsikring, er at den inneholder ansvarsforsikring. Det høres kanskje rart ut, siden dette har lite med innbo og løsøre å gjøre, men i Norge er det vanlig at ansvarsforsikring for privatpersoner ligger i for eksempel innboforsikringen, sier seniorrådgiver Roald Stigum Olsen i Tryg.

– Alle, og særlig barn og ungdommer, løper en risiko for å påføre ting eller personer skade ved uforsiktig opptreden. Forsikringen dekker rettslig erstatningsansvar som du og din husstand kan pådra dere som privatpersoner. Folk som kontakter oss etter skader, er ofte helt uvitende om at de kan være dekket av en slik forsikring, sier han.

Typiske eksempler er skader dine barn påfører andres eiendeler, og som barnet eller foreldrene kan lastes for. Et annet eksempel er erstatning for skader som hunden din volder på personer, klær eller andre ting.

Ikke farlig å ha uflaks

Innboforsikringen dekker også skader ved uflaks og uhell. Mister du videokameraet i gulvet eller hunden din spiser opp de dyre støvlettene dine, kan du, mot å betale en egenandel, få dekket utgiftene. Uflaksdekningen gjør at du lett kan takke nei neste gang forhandleren spør om du vil forsikre den nye elektroniske gjenstanden du har kjøpt.

Du kan spare 22 prosent

Medlemmer i Usbl har en kortere vei til Trygs fordelsprogrammer enn ordinære kunder har. Som Usbl-medlem kan du få

inntil 22 prosent rabatt på forsikringene dine hvis du samler dem hos Tryg. Ved å ringe et eget grønt nummer 800 33 669 kommer du forbi telefonkøen.

Se www.fordelskortet.no/usbl_oslo/medlemsfordeler/forsikring-fra-tryg for mer informasjon.

Kjøkkenfornyelse!

Bytte ut alt eller bare noe?

Dører, skuffer med innmat, hengsler, benkeplate, oppvaskkum.

Du bestemmer. Vi produserer etter mål og leverer ferdig montert hos deg.

Priseksempel:

12 stk. skapdører, 1 stk. høy skapdør, 5 stk. skuffe-
fronter. Inkludert hengsler, skuffeinntat, frakt
og montering: **19.500,- - 10% = 17.550,-**

Vi har også:

Nye kjøkken

Velg tyske Nolte kvalitetskjøkken på sitt beste.

Eller sjekk ut Novaflex med uendelige muligheter skreddersydd etter mål. Fåes i valgfritt fargevalg.

SIEMENS

innebyggingshvitvarer

30% på veiledende utsalgspriser

Skyvedørsgarderober

Skreddersydde garderobe løsninger fra den svenske kvalitetsleverandøren Mirro.

Skyvedører, innredning, walk in closet, alt lages etter mål.

Sandakerveien 102 H, 0484 Oslo, Tlf. 22 68 90 00

ÅPENT: Mandag - fredag kl. 10-17. Lørdag kl. 10-15

e-post: kjokken@connection-as.no - www.kjokkenskreddern.no

Ispinne-maskin

På varme dager er det deilig med en iskald saftis, men kanskje butikken er for lagt unna eller du er for slapp til å gå ut av døren? Med ispinnelageren Quickpop har du saftisen klar på bare 8 minutter. Quickpop koster 449 kroner hos Enklere liv.

Riskoker

Å koke perfekt ris er en kunst det tar tid å mestre. Noen ganger blir den for bløt og smaker mer grøt enn ris. Andre ganger svir den seg fast i gryta og etterlater et tykt lag sot som det tar en evighet å fjerne. Dersom du ønsker perfekt ris nå, kan du investere i en riskoker, som denne til 499 kroner hos Euronics.

Kjøkkenmaskiner til en hver bruk

Ønsker du deg perfekte muffins eller hjemmelaget is fra eget kjøkken? Med disse kjøkkenmaskinene blir nesten alt mulig.

Muffinsjern

Fyller du alltid muffinsformene for fulle slik at de blir deformerte og muffinsene blir alt annet enn runde? Med dette muffinsjernet fra So:easy heller du røren i hullene og får perfekte mini-muffins hver eneste gang. Pris: 299 kroner hos Euronics.

Brødbakemaskin

Tenk å våkne opp til lukten av nybakt brød hver eneste morgen. Dersom du ikke er ustyrtelig rik og har råd til din egne private kokk, så kan en brødbakemaskin gjøre samme nytten. Du fyller på ingrediensene kvelden i forveien, skrur på timeren, og når du våkner er brødet klart til å spises. Maskinen koster 495 kroner hos Lefdal.

Kaffekvern

Skal du spare penger, er kaffelatten på vei til jobb et godt sted å starte innsparingen. Men fortvil ei, med egen kaffekvern kan du lage perfekt kaffe på ditt eget kjøkken, og samtidig få den deilige lukten av nykverrede kaffebønner på kjøpet. Denne kvernen fra Wilfa kverner alle typer kaffe og koster 495 kroner hos Lefdal.

Tekoker

I gamle dager kokte man kaffen på komfyren. Siden den gang er kaffebryggingen revolusjonert med kaffemaskiner til alle formål. Kanskje den samme revolusjonen kommer til tebryggingen? Nå kan du være tidlig ute med tebryggeren Magic tea fra Tefal som slår seg av når teen har riktig temperatur. Bryggeren kan brukes til både teposer og løs te og koster 495 kroner hos Lefdal.

Krumkakejern

Uansett hvor ungdommelige vi er i dag, kommer vi en dag til å stå over jernet og lage krumkaker, akkurat slik farmor gjorde da vi var barn. Legg deg i hardtrenoing allerede nå, så er du sikret perfekte krumkaker når du får barnebarn. Krumkakejernet fra Wilfa koster 499 kroner hos Elkjøp.

Juicepresse

Synes du det er vanskelig å spise fem om dagen? Hvorfor ikke lage juice av grønnsakene og drikke dem til frokost? Denne juicepresseren fra Wilfa presser grønnsakene sakte slik at mest mulig av juicen havner i glasset klar til å drikkes. Maskinen koster 1 295 kroner hos Elkjøp.

Iskremmaskin

Vil du ha litt hjemmelaget vaniljeis oppi krumkakene? Denne iskremmaskinen lager isen ferdig på 12 minutter, omtrent like lenge som det tar å steke et par krumkaker du kan bruke som kremmerhus. Bollen isen lages i, kan også brukes som serveringsbolle, og maskinen koster 499 kroner hos Elkjøp.

Popkornmaskin

Når hjemmeanlegget er like fett som kinosalen, trenger du bare en neve popkorn for å gjøre opplevelsen komplett. Denne popkornmaskinen popper fire porsjoner på tre minutter og koster 349,90 kroner hos Teknikmagasinet.

Sukkerspinnmaskin

Gjenopplev barndommens høydepunkt, da tivoliet kom til byen og du kunne spise sukkerspinn til du ble klissete rundt munnen. Sukkerspinnmaskinen koster 349,90 kroner hos Teknikmagasinet.

Farmor Kari Aasen og barnebarna Per Anders og Kristoffer Eckdahl koser seg med gelé og selvpisket krem.

Hva er en gråddtjuv, farmor?

Det er 11 år gamle Per Anders Eckdahl som spør. Sammen med broren Kristoffer på åtte år og farmor Kari Aasen skal Per Anders utforske femtitalls-kjøkkenet på Lokalhistorisk senter i Horten. På jakt etter redskaper mødre brukte til matlagingen i gamle dager. For snart 70 år siden.

Ihanda har Per Anders et redskap i metall med langt skaft og en beholder til å stikke ned i de gamle og klare – i en periode også brune – melkeflaskene. Kari ser på tingesten. Hun husker godt moren tappe fløten som hadde samlet seg øverst i melkeflaskene, om man forsiktig stakk redskapet med det merkelige svenske navnet, ned i. Fløteskvetten skulle kanskje i en saus, eller ble brukt i kaffen.

- Jeg kan ikke huske vi hadde noe ordentlig norsk ord for den, sier Kari, mens hun forklarer og demonstrerer for barnebarna hvordan redskapet ble brukt.

Kari har tatt barnebarna med inn i det historiske kjøkkenet i lokalmuseet for å

fortelle dem om redskaper som ble brukt i matlagingen da hun var ung. Vi legger handlekurven på kjøkkenbordet, den inneholder matvarer vi kan bruke og samtidig vise hvordan redskapene ble brukt.

Ting tok tid

- Jeg har lyst til å lage gelé, og så kan vi bruke den gamle, hvite fiskepuddingformen til å la den stivne i, sier Kristoffer.

Jordbærgeléen i den rødfargete pakka er det ingen kunst med. En halv liter vann kokes opp, og gelépulveret drysses ned. Over i porselensformen med blandingen, og snart er blandingen til avkjøling i kjøleskapet. 45 minutter tar hele prosessen nå, det er ikke så lenge siden den helst skulle

stå kaldt over natta.

- Er dette en kremvisp?

Kristoffer vet ikke helt hva han skal tro, der farmor skrur redskapet fast i bordkanten, og plasserer en bolle med kremfløte under.

- Nå er det bare å sveive, svarer farmor og Kristoffer går løs på oppgaven med stor kraft og entusiasme.

- Blir det ikke krem snart da? Dette tar virkelig lang tid. Gutten tenker på kremvispen på mors kjøkken, den du plugges i vegg, og vips – så er det krem. Mens denne prosessen tar vinter og vår. Men gutten er tålmodig og tenker kanskje på hvor lang tid ting tok i gamle dager. Ikke rart mødre ikke hadde tid til å «gå på jobb».

Hvorfor blir denne fløten aldri stiv, farmor? Per Anders synes det meste av det som foregikk på kjøkkenet i gamle dager, tok veldig lang tid.

Snart blir den gamle kjøttkverna satt fast i bordkanten. Nå skal guttene prøve hvordan det er å kverne poteter, det skal lages potetmos. Ikke så helt lett er det heller. Det er tungt arbeid.

Men snart er potetene blitt mos, Per Anders tilsetter litt melk og rører i det gamle brune steinfatet med en skikkelig gammeldags potetstamper, til poteter og melk har blandet seg.

Fremskritt

- Hva brukte dere denne til?

Fra kjøkkenskapet har Per Anders plukket fram en bønneskjærer, eller bønnehakker, sikkert et fremskritt den gangen

den ble lansert til kutting av selvdyrkede bønneslag fra kjøkkenhagen.

Vi prøver med en pakke med vaskede og rensede sukkererter rett fra kjøledisken, og kuttingen går som en lek. – Dette går jammen fort unna, synes guttene.

Femtittallsvarianten av et travelt og velutstyrt kjøkken er en av mange severdigheter på Lokalhistorisk senter i Horten. Dette er populært sammen med alle de andre miljøene som er bygd opp i museet. Femtittallsstua med de karakteristiske møblene, pynten

«Ikke rart mødre ikke hadde tid til å gå på jobb.»

Per Anders Eckdahl demonstrerer hvordan man bruker en grådtjuv, og lurer på om vi ikke har et norsk ord for denne tingesten til å hente opp fløte med.

Per Anders og Kristoffer skal lage potetmos og moser potetene i en gammel kjøttkvern.

Dette var jo kjekke greier. En bønnekutter, og så fort som det går! I følge Kristoffer.

på veggene, radiogrammofonen, lampene. Eller klasseværelset fra den samme tidsperioden, her blir barnebarna plassert ved pultene mens

beste-foreldrene viser på tavla, finner fram på kartene som ser ut som rullgardiner. Eller smia eller den gamle kolonialforretningen med tusen

ting i hyllene.

Både for gamle og unge er Lokalhistorisk senter i Horten en attraksjon. Ikke minst fordi besøkende har anledning til å undersøke det de ser, her er ingen tau som stenger for opplevelsene.

Sissel W. Akselsen henter nylaget hønsefrikassé ut av den spesielle kjølebeholderen.

Eva Løsness og Tove Wrang kontrollerer at det som kokes i vannbad har riktig temperatur.

Mat klar for utkjøring til institusjonene, forklarer Tove Wrang.

Merete Ese skriver menyen for de neste ukene.

Irina Repnikova fra Latvia trives i et nytt hjemland og i flott jobb. Her kontrollerer hun en del av rørsystemet med en «voksen» tang.

Tove Wrang viser hvor maten lages, og hvordan den sendes videre i et rørsystem til kjøleinnretningen.

Mat til 300 fra rasjonelt storkjøkken

Det er bare litt over et år siden kostholdsøkonom og driftsleder Tove Wrang og hennes medarbeidere flyttet inn i nytt bygg på Langgrunn i Horten. I et bygg som rommer storkjøkken og vaskeri, trygt atskilt.

Den danske økonomen – fra Sønderjylland – tar imot i døra med kodelås, det er ingen som slipper inn som ikke har ærend her. For på kjøkkenet gjelder hygiene og sikkerhet.

Hønsfrikassé

Etter nødvendig «hygienepåkledning» med frakk, lue og plasttrekk over skoene og gjennomgang i sluse, ledes vi inn i bedriftslokalene, eller laboratoriet, som vi ville kalle det. Det er ikke mye som minner om mat, enn si matlukt, men det er dagens retter som syder og koker under tunge lokk i store, sølvblanke beholdere.

I dag handler det om hønsfrikassé.

– Du har rett i at det ikke er så mye kokkelering her, som det er på et tradisjonelt kjøkken, smiler Tove Wrang.

– Vi bespiser 300 personer hver dag; eldre på institusjonene, kantiner, hjemmeboende eldre, osv. Slik felleskjøkkenet er bygd opp, med kjølesystemer, fryseteknikker og en type vakuumpakking for å ta vare på holdbarheten, behøver vi ikke kjøre ut mat hver dag. Vi har utkjøring hver tirsdag og fredag, sammen med menyer for tre uker. Maten til hjemmeboende kunder kjøres ut onsdag, forteller driftsleder.

Alt leveres kaldt. I institusjonene blir maten varmet og porsjonert, mens eldre, som vi også leverer til privat, får maten på døra i spesielle porsjonspakninger, der kjøtt eller fisk, grønnsaker og poteter har sine egne rom.

– Det betyr at kvaliteten på maten også er avhengig av hvilke temperaturer maten blir utsatt for når den leveres fra felleskjøkkenet?

– Ja, det må vi være nøye med. Vi må se til at kjølelagre og kjøleskap holder den temperaturen de skal. Maten må i kjøleskap med en gang, og der vi ser at det kan være plundrete for mottakeren, så fikser vi det. Vi hjelper selvfølgelig til.

Underleverandører

Det er et svært rasjonelt felleskjøkken Tove Wrang snakker om. Råvarene leveres for en stor del av underleverandører. Det vil si at leverandørskittet i like stor grad som felleskjøkkenet, må holde seg til de regler som gjelder for kvalitet, temperatur, ernæring, osv. Regelmessige kontroller inkluderer også

underleverandørene. I den grad det finnes kritikkverdige forhold å sette fingeren på, kan Wrang opplyse at kjøkkenet kommer godt fra kontrollene, mens det av og til kan være underleverandører som får kritikk.

– Men gjennomgående gjør alle ledd en

god jobb, understreker driftslederen.

– Felleskjøkkenet er bygget med klare grenser mellom avdelingene, det vil si selve kjøkkenet, lagre, kjølerom, rom for pakking, transport, osv. Det er nødvendig?

– Absolutt. Her må vi være strenge.

Lavt kostøre

En av fordelene med systemet i det kommunale felleskjøkkenet, er at innredningen og selve produksjonen er arbeids-besparende. Kjøkkenet har kapasitet til å bespise 500 pr. dag, og er stadig ute etter nye kunder. I første rekke har Wrang gjort fremstøt overfor nabo-kommunene. Bedriften kan vise til et kostøre på 19 kroner dagen for et varmt måltid, da er desserten også med. Med et rasjonelt kjøkkensystem greier Wrang seg med en stab på fire i produksjonen, to på mat og to på pakking. Regner vi med sjefen og transport, består staben av 5,5 stillinger.

– Det er langt færre enn det vi hadde før, sier Wrang.

– Og menyene, Wrang, hvem setter sammen dem?

– Det er det vi som gjør.

– Prover dere noe nytt av og til?

– Vi gjør nok det, men er forsiktige med å introdusere mat som virker fremmed. Det samme gjelder krydder, for eksempel. Stort sett holder det med salt og pepper, men ikke for mye av det, sier kostholdsøkonomen til slutt.

«Det er ikke så mye kokkelering her som på et tradisjonelt kjøkken»

A+++

A++

A+

ENERGI-MERKING

Skal du skifte apparater på kjøkkenet er det mye å spare på å kjøpe energigjerrig utstyr. Se etter maskiner merket med A. Desto flere +tegn det står bak A, desto bedre.

Oversikt over de mest energieffektive produktene finnes på www.besteprodukter.no

Mange bekker små...

Vi bruker mye strøm i Norge, noe bruker vi på kjøkkenet. Her er noen enkle tips til hvordan du kan spare litt.

Vi har kjøpt ny induksjonskomfyr, du verden så mye fortere det koker. Utbruddet kommer fra Reidun Sørlie, miljørådgiver i Grønn Hverdag. Da vi skulle skifte komfyr, kunne jeg bare bruke kjeler med magnetisk bunn, de fleste kjelene mine hadde det. Jeg sjekket også om de var rette under, de var ikke så verst, smiler hun. Har du en keramisk topp eller gammeldagse

plater, er det viktig at kjelene er plane og platene rene, sånn at du har god kontakt mellom plata og kokekaret. Prinsippet for induksjonskomfyrer er annerledes, der overføres ikke varmen, men induseres i kjelen. (Se egen sak.)

Jo mer vann som skal varmes opp, desto lenger tid tar det, og desto mer strøm brukes. I tillegg vil smak og vitaminer koke ut med mye vann. Om du ikke har induksjonskomfyr, vil det lønne seg å

varme vann i vannkoker. Der ligger varme-elementet i direkte kontakt med vannet. Dette gir kort oppvarmingstid og lavt strømforbruk.

– Jeg elsker å bruke stekeovnen. Det er fint å lage mat i form framfor å ha tre - fire plater med kjeler i bruk. Sparer tid, strøm, oppvask og penger. Det er lett å rydde opp og ryddig på kjøkkenet når vi skal spise, opplyser Reidun. Som forteller at hun bare bruker kjøkkenventilatoren når hun steker ting som lukter.

Om rester kjøles ned til romtemperatur før de legges i kjøleskapet, vil varmen overføres til rommet i stedet for å bidra

1. Reidun Sørlie, miljørådgiver i Grønn Hverdag, lager ofte mat i form.
2. Bruk kaldt vann når du kan, og still krana på kaldt når du er ferdig med å tappe vann.
3. Vannkoker er en energismart oppfinnelse. Kok med lokk, da isoleres varmen i kjelen, det brukes mindre energi og går raskere.
4. Fulle oppvaskmaskiner sparer vann strøm og såpe.

TRENGER DU NY KOMFYR, VURDÉR INDUKSJONS-TOPP

Tradisjonelle kokeplater varmer opp platen først og så maten. Med induksjonstopp på komfyren vil varmen produseres direkte i kokekarets bunn. Kokesonen utvikler et elektromagnetisk felt, og skaper varme først når den er dekket av et kokekar med magnetisk bunn. Selve sonen er ikke varm, bortsett fra det som reflekteres fra bunnen av kokekaret. Kokekaret varmes raskt opp, og effekten slås av umiddelbart når strømmen kuttes eller karet fjernes fra sonen. I følge målinger foretatt av statens institutt for forbruksforskning (Sifo), var strømforbruket ved koking på induksjonsplater halvparten av det som ble målt for en vanlig plate.

For å finne ut om kjelene fungerer på induksjonsvarme, sjekk med en magnet. Nye induksjonskjeler er merket med induction under.

til at kjøleskapet bruker ekstra energi på nedkjøling.

Du kan også utnytte varmen i varmtvann som helles av spaghetti og grønnsaker om det ikke slås direkte i sluket, men blir stående til det er kaldt. Slår du kaffen over i termokanne, holder den seg bedre og mindre går til spille.

Varmen på vannet i oppvaskmaskinen fjerner fett, derfor kan oppvasken skylles i kaldt vann før den settes inn i maskinen.

– Når jeg synes jeg har stablet godt, kommer mannen min og får inn mye mer. Vi prøver å bare kjøre fulle oppvaskmaskiner, sier Sørlie, da sparer vi

vann, strøm og såpe. Heldigvis er det miljøvennlig å bruke oppvaskmaskin. Moderne maskiner bruker mindre energi på oppvask enn om det vaskes opp for hånd. Om oppvasken håndvaskes, er det lurt ikke å skylle i rennende vann. Skal emballasje skylles, bruk kaldt vann, eller bruk slutten av oppvaskvannet.

Et tips er alltid å skru krana på kaldt når du har tappet vann. Neste gang du skal ha vann, trenger du kanskje ikke varmt vann. I det øyeblikket du åpner for varmtvannet, begynner det å tappes fra berederen. Er det langt fra tappested til varmtvannsbereder, vil mye varmtvann

bli stående i rørene til ingen nytte.

– I gamledager hadde vi et wattmeter på kjøkkenet. Når forbruket passerte den røde streken og gikk over på overforbruk, da var vi raske til å slå av. Vi ble veldig bevisste på hvor mye strøm vi brukte. Å jobbe på kjøkkenet er litt som å kjøre bil, det er lett å legge seg til dårlige vaner, sukker Reidun, som sier hun er blitt mer bevisst etter at hun gikk på enøk kurs.

Flere tips til energisparing ligger på www.grønnhverdag.no.

På enøkskolen, under grønnhverdag.no, finner du korte filmer om praktisk energisparing.

OL-gull til studentbyen

Lillehammer får deltagerlandsby i etterbruksgave

Studentene på Lillehammer blir vinnerne etter Ungdoms-OL 2016. Den nye deltagerlandsbyen vil trolig senke prisnivået på det private hybelmarkedet.

SOSIAL: Studentboligene på Lillehammer har detaljer som gir gode boforhold og sosiale møteplasser.

Studentene i Lillehammer er til tider tvunget til å velge kostbare og upraktiske løsninger på grunn av mangelen på studenthybler. I perioder har fritidsboligene ved alpinanlegget i Hafjell blitt brukt som studenthybler. Flere har også vært tvunget til å benytte seg av hybelmuligheter i bygdene omkring Lillehammer. Av de 4 500 studentene som starter hvert år ved Høgskolen i Lillehammer (HiL) er det bare hver femte student som får hybel gjennom Studentsamskipnaden i Oppland (SOPP).

Nøktern

Deltagerlandsbyen som Usbl og SOPP skal bygge på Lillehammer, vil gjøre situasjonen bedre for studentene i ettertid. SOPP skal bygge 300 enheter som skal brukes

som boliger for høgskolen i Lillehammer i ettertid, mens Usbl skal bygge 60 som skal leies ut til Norges Toppidrettsgymnas (NTG) i Lillehammer. De nye studenthyblene vil sikre en større del av elevene hybler i en nøktern prisklasse. Student-samskipnaden leier per i dag ut hybler uten depositum med en pris fra 2 800 kroner.

Kjærkomment

Deltagerlandsbyen som skal bli studentboliger etter at Ungdoms-OL er ferdig, skal ligge på jorden nedenfor Lystgårdsbakken på Lillehammer. Maren Stalsberg og Kristine Senderud trimmer sammen i trappene i hoppbakken. De ser ut over det som skal bli den nye landsbyen fra midt i bakken og ønsker boligtilskuddet hjertelig velkommen.

- Vi trenger flere studentboliger i Lillehammer. Vi har mange venner ved høgskolen som leiter etter hybler. Det er ikke mye å velge i om du ikke kommer inn i studentboligene. Dette er kjærkomment. Det er ikke alle som kan betale i dyre dommer for å ha leilighet i byen, hevder Kristine og Maren.

Penger på bordet

Den Internasjonale Olympiske Komité (IOC) legger 108 millioner kroner på bordet for å få bygd disse boligene. Tilskuddet fra IOC tilsvarer 300 000 kroner per enhet, mens Lillehammer kommune har gitt gratis tomt til bygget. Klausulen fra kommunens side er at dette skal brukes til studenter i Lillehammer i ettertid, mens klausulen fra IOC er at de skal kunne brukes for idrettsutøvere fra hele verden

SAMARBEIDER OM BYGGING

Usbl og Studentsamskipnaden i Oppland (SOPP) samarbeider om byggingen av deltagerlandsbyen til Ungdoms-OL i 2016. Alle de 360 boligene skal brukes til deltagerne under arrangementet. SOPPs 300 enheter blir brukt som studenthybler etter OL, mens Usbl's 60 enheter skal leies ut til Norges Toppidrettsgymnas (NTG) i Lillehammer.

FAKTA OM STUDENT-SAMSKIPNADEN

Studentsamskipnaden skal ta seg av studentenes velferdsbehov i form av boliger, spisesteder, barnehager, helsetjeneste, idrett og opplysningsvirksomhet. Student-samskipnadens velferdstilbud finansieres gjennom semesteravgift, direkte statsstøtte og støtte fra utdannelseinstitusjonene. Overskuddet fra samskipnadens forretningsdrift tilbakeføres til driften og utbygging av nye eller eksisterende velferdstilbud. Studentsamskipnadene er regulert ved Lov om studentsamskipnad. Studentsamskipnadene står under tilsyn av Kunnskapsdepartementet.

OL-94 OG BOLIGER

Både Hamar og Lillehammer fikk boligutbygging som et resultat av olympiaden i 1994. Snekkerstuefeltet på Hamar ble utbygd og brukt under olympiaden. Det ble senere et borettslag. Skårsetlia på Lillehammer ble utbygd som deltagerlandsby, og leilighetene ble solgt etter OL. Lillehammer får 360 nye studenthybler etter neste OL.

(Illustrasjon: Henning Larsen Architects)

i skolens friperioder. Prosjektleder i Usbl Lillehammer, Kjell Skarstad, forteller at de nå jobber med detaljene før anbudet for entreprisen legges ut. Firmaet Henning Larsen i Danmark er valgt som arkitekt for prosjektet etter en konkurranse mellom fire selskap.

Optimal

Det jobbes intenst i prosjekteringsfasen for de nye boligene. Leilighetene skal være store nok for at de kan bo fire på hvert rom under Ungdoms-OL. I tillegg skal de fungere som studentboliger i ettertid med sosiale møteplasser og attraktive uteområder.

– Det er viktig at vi finner optimale og gode løsninger, sier Skarstad. Kostnadsrammen per enhet er 600 000 kroner.

HYBLER: Maren Stalsberg og Kristine Senderud ser ut over det som skal bli deltagerlandsby under Ungdoms-OL og 360 nye hybler til studentene i Lillehammer i ettertid. (Foto: Vidar Frislie)

Tilhørerne i salen fulgte interessert med.

NBBLs boligpolitiske konferanse

Den 14. juni gikk NBBLs godt besøkte boligpolitiske konferanse av stabelen på Thon Hotel Bristol i Oslo. Målgruppen for konferansen var ledere og styrene i boligbyggelagene, samt samarbeidspartnere og interesserte i bransjen.

Øystein Johannesen, styreformann i NBBL, ønsket velkommen og fortalte at boligbyggelagene samlet har 841 000 medlemmer, er en av landets største medlemsorganisasjoner og i sterk vekst. Han sa også at det politiske miljøet har begynt å interessere seg for boligpolitikk, og at denne konferansen var en god begynnelse på boligdebatten. Slik at man kan få belyst de problemene vi står overfor når det gjelder boligbygging i dag.

Bærekraftige boliger

Administrerende direktør Thor Eek i NBBL tok for seg problemene rundt boligbehov og boligpolitiske utfordringer. Hovedmålet for norske boligbyggelag er bærekraftige boliger og boområder for medlemmene. Herunder å bygge et tilstrekkelig antall boliger og stimulere til at eksisterende boliger og boområder rustes

opp og fornyes for å møte medlemmenes behov. Dagsaktuelle utfordringer er skyhøye boligpriser, ikke nok boligbygging, fordyrende tekniske forskrifter og for få leieboliger, spesielt studentboliger og ikke-kommersielle utleieboliger, og etableringsproblemer på boligmarkedet.

Boligminister

Årsaken til boligveksten er at tilbud og etterspørsel er i ubalanse. Det er et boligbehov på 35 000-38 000 nye boliger i året fram mot 2020, men i 2011 ble det bare igangsatt bygging av 27 735 boliger, og så langt i 2012 har det vært en nedgang i boligbyggingen. Årsaken til boligprisveksten er gunstige økonomiske tider i Norge med lav arbeidsledighet, økning i befolkningens kjøpekraft og lave renter. Det er også tomtmangel, og reguleringsprosesser og utnyttelsesgrad skaper problemer. I tillegg kommer nye tekniske forskrifter. Eek

mener at det må tas et overordnet grep, og at regjeringen først og fremst har vært opptatt av boligosiale utfordringer og ikke av om det bygges et tilstrekkelig antall boliger. Han mener at det nå er på tide med en boligminister med et helhetlig ansvar, slik at hele plan- og bygningsloven kommer inn under

Administrerende direktør Thor Eek i NBBL.

I den boligpolitiske debatten deltok fra venstre: leder i Unge Venstre, Sveinung Rotevatn, statssekretær Dag-Henrik Sandbakken i Kommunal- og regionaldepartementet, stortingsrepresentantene Ketil Solvik-Olsen fra FrP og Mikael Tetzschner fra Høyre, leder av Aps boligutvalg, Håkon Haugli og leder av kommunal- og regionalkomiteen og SV-politiker Aksel Hagen.

et departement. Boligministeren skal ikke bare ha ansvar for hva som bygges, men også for å tilrettelegge for at det bygges.

Regjeringens boligpolitikk

Statssekretær Dag-Henrik Sandbakken i Kommunal- og regionaldepartementet la frem regjeringens boligpolitikk. Han sa blant annet at alle skal bo trygt og godt og at statens rolle er å legge til rette for et velfungerende boligmarked. Men at staten ikke skal bestemme hvor mange boliger som skal bygges. Sandbakken sa også at tomtepolitikk er kommunenes ansvar, og at det lokale selvstyret er en grunnpilar. Derfor er det viktig at kommunene planlegger aktivt og regulerer arealer. Han opplyste også at mengden av startlån øker, og at 10 800 husstander fikk startlån i 2011. Dette er viktig for førstegangsetablerere og vanskeligstilte.

Han annonserte også at regjeringen skulle legge frem bygningsmeldingen dagen etter konferansen, og at boligmeldingen ville bli lagt frem tidlig neste år.

Boligpolitisk debatt

Konferansen inneholdt også en boligpolitisk debatt ledet av avdelingsdirektør Tore Johannesen i NBBL. I debatten deltok statssekretær Dag-Henrik Sandbakken i Kommunal- og regionaldepartementet, leder av kommunal- og regionalkomiteen og SV-politiker Aksel Hagen, leder av APs boligutvalg, Håkon Haugli, leder i Unge Venstre, Sveinung Rotevatn og stortingsrepresentantene Ketil Solvik-Olsen fra FrP og Mikael Tetzschner fra Høyre. Kjetil Solvik-Olsen (FrP) mente at vi trenger et bolig mangfold, og at alle boliger ikke trenger å være tilgjengelig for absolutt alle. Håkon Haugli sa at Arbeiderpartiet vil forenkle reglene, styrke Husbanken og gi kommunene mer ansvar, mens Mikael Tetzschner sa at Høyre ville styrke BSU-

ordningen. Dessverre fikk ikke tilhørerne i salen mulighet til å stille spørsmål underveis.

Seniorforsker Helge Brunborg fra Statistisk Sentralbyrå foreleste også om befolkningsutvikling og flyttestrømmer, administrerende direktør Anne Gine Hestetun i StorBergen Boligbyggelag holdt et meget engasjert innlegg om boligbyggelagens rolle, og sjeføkonom Jan Ludvig Andreassen fra Terra-Gruppen snakket avslutningsvis om den økonomiske utviklingen i Europa og utsiktene for det norske boligmarkedet. Andreassen sa at han hadde tro på rentekutt, kanskje som den eneste.

Årlig konferanse

NBBLs boligkonferanse er kommet for å bli. Administrerende direktør Thor Eek i NBBL var så fornøyd med konferansen at

han ønsker at dette skulle bli en årlig konferanse. Neste år håper han at NBBL kan sparke i gang valgkampen med boligpolitikk som hovedtema.

Bygningsmeldingen

Dagen etter konferansen la Kommunal- og regionaldepartementet frem bygningsmeldingen: «Gode bygg for et bedre samfunn.»

– Jeg er stolt av å få legge frem den første stortingsmeldingen med en samlet bygningspolitikk. De byggene vi setter opp i dag skal dekke behovene for fremtidige generasjoner. Derfor må vi bygge enda bedre og smartere enn til nå. Regjeringen vil legge til rette for energieffektive bygg med god kvalitet. Samtidig skal byggreglene bli enklere. Man skal bruke mindre tid, penger og papir på byråkrati, sa statsråd Liv Signe Navarsete.

Statssekretær Dag-Henrik Sandbakken i Kommunal- og regionaldepartementet.

I Kobe flyktningleir i Dollo Ado, Etiopia har Redd Barna førskoleaktiviteter og skole med første klasse og andre klasse på tre ulike områder. For flertallet av disse barna er dette første gangen de går på skolen i det hele tatt. (Foto: Ingrid Lund/Redd Barna)

Hver nye støttespiller gir inspirasjon

Vi er svært fornøyde med å få Usbl som støttespiller, sier generalsekretær Tove R. Wang i Redd Barna til Usbl-nytt. Usbl har inngått en treårig kontrakt med organisasjonen. Støtten er øremerket utdanning.

Hver ny støttespiller vi inngår avtale med, gir ekstra inspirasjon til økt innsats, sier hun.

Internasjonale Redd Barna består av 29 medlemsorganisasjoner og er verdens ledende uavhengige organisasjon for barn, med arbeid i 120 land verden over. Norske Redd Barna er den fjerde største medlemsorganisasjonen

– Vi har over 80 000 faddere i Norge

som gir faste bidrag hver måned. Disse, sammen med Usbl og de andre organisasjonene som støtter oss, er våre viktigste bidragsytere.

På den måten kan vi drive langsiktig planlegging samtidig som vi har midler til å bidra når naturkatastrofer skjer, som på Haiti, sier hun.

– Redd Barnas grunnlag er FNs konvensjon om barnets rettigheter, sier Wang: Vi kjemper for barns rettigheter og for at fat-

tige og utsatte grupper skal leve et verdig liv – uansett hvem de er og hvor de bor.

– Vi legger til rette for barns medvirking, tydeliggjør hvem som har ansvar for å innfri barns rettigheter, bygger lokal og nasjonal kapasitet og driver politisk påvirkning, sier hun om Redd Barnas arbeidsmetoder.

Hovedsatsing utdanning

– Vi satser hovedsakelig på utdanning til barn, barn det er vanskelig å nå på grunn

Redd Barnas generalsekretær Tove R. Wang besøker en omreisende helseklinikk i Petionville Club, Port-au-Prince.

(Foto: Polaris/Robert King)

I de tre siste årene har Nathalie arbeidet for Redd Barna i Tijuana (Mexico) farligste nabolag. (Foto: Luca Kleve-Ruud/SC)

nordmenn, det er stort sett lokalt ansatte og lokale organisasjoner som sørger for at det hele fungerer, sier Wang.

Tre grunnprinsipper

For det første er gode lærere viktig, at de kan lære fra seg og at de ser elevene. For det andre et trygt læringsmiljø, at barna ikke blir utsatt for vold og overgrep på veien til og fra skolen, og for det tredje skal opplæringen være relevant: I tillegg til å lære å lese og skrive er helseoppløsning om HIV/aids og hygiene blant de viktigste temaene det undervises i, et annet viktig område er å lære å lære å livnære seg ved blant annet å dyrke jorden. Skal vi lykkes, må vi være til stede over lang tid, sier hun.

Lett å motivere

– Mange barn har foreldre som verken kan skrive eller lese, men stort sett alle foreldre vil at barna skal få en utdanning, sier hun, og tilføyer at alle barn faktisk har rett til utdanning.

– Vi hjelper dem med å legge forholdene til rette og dermed gi dem et grunnlag for et bedre liv. At barna lærer å lese og skrive, gir større håp for fremtiden, gjør at barna kan hjelpe foreldrene med å få oversatt skriv fra myndighetene, de kan orientere seg bedre i samfunnet og barna blir ikke lurt på markedene, sier Wang og sier at det også er viktig at barn får være barn med trygge skole- og lekeområder.

Normalisering og beskyttelse?

Barn som har kommet fra Syria i den senere tid, har opplevd mye vold. Det første vi gjør, er å gi dem trygge omgivelser og lekeområder, slik at de kan få lov til å være

Redd Barna i Norge er internasjonale Redd Barnas fjerde største organisasjon med et årlig innsatsbudsjett på over 600 millioner kroner. Ca 15 % av dette brukes til administrasjon og inntektskapende arbeid, resten går til hjelpe- og utviklingsprosjekter verden over.

Rundt 60 % av midlene samles inn fra privatpersoner, bedrifter og stiftelser i Norge og fra internasjonale organisasjoner. Resten kommer fra offentlige midler både i Norge og utlandet. Redd Barnas norske organisasjon mottar faktisk betydelige midler gjennom andre lands ambassader og andre NGO's (Non Governmental Organizations) og er en meget respektert organisasjon også internasjonalt.

Usbl har inngått en treårig avtale med Redd Barna. Støtten er øremerket utdanningsprosjekter.

barn. Normalisering er viktig med tanke på psykiske ettervirkninger etter krigslignende opplevelser, opplyser hun.

Mange steder er også skoleveien farlig, og særlig unge jenter blir utsatt for vold og voldtekter. Det er også en grunn til at det er viktig å holde undervisningen i landsbyene der barna bor.

Utdanning av kvinner

Wang opplyser at utdanning av kvinner i tillegg gir størst gevinst, og kvinner som kan lese og skrive, ivrer også for at jentene skal få utdanning.

For det første er jentene lenger hjemme når de får skolegang. I mange

land blir unge jenter giftet bort i svært ung alder og flytter til svigerfamilien i 11-12-årsalderen. Når de kan bli hjemme noen år til, unngår de tidlige graviditeter, noe som redder mange liv. De får også færre barn når de venter noen år. I det hele tatt gir det å sende jenter til skolen mange positive ringvirkninger, sier Wang.

Usbl og Redd Barna

- Usbl's sosiale sponning samles med dette i ett tydelig og kraftfullt samarbeid for å styrke Redd Barnas innsats for utdanning verden over, forteller direktør for marked og forretningsutvikling i Usbl, Sverre Hope om samarbeidet som er inngått.

- Usbl's støtte er øremerket til utdanningsprosjekter og vi vil to ganger i året motta en redegjørelse fra Redd Barna om den virksomheten vi er bidragsyter til, opplyser Hope videre.

- Om samarbeidet viser seg vellykket, vil vi vurdere å utvide dette allerede neste år, sier Hope, som er glad for at Usbl på denne måten knyttes til et særdeles samfunnsnyttig formål med globalt perspektiv.

av krig, konflikter og naturkatastrofer. Det er 67 millioner barn som ikke går på skole i dag, opplyser Wang og legger til at siden 2005 har Redd Barna bidratt med utdanning i 20 land preget av krig og konflikt.

– Det kan være vanskelig å komme til mange ganger, men for disse barna er det jo dobbelt urettferdig, de opplever vold og usikkerhet i dagliglivet, og har ingen mulighet til å gå på skole mange steder, sier hun.

– Flere 100 000 har flyktet fra Somalia til Etiopia og Kenya, der de blir i flere år. Vi har derfor også spesialisert oss på utdanning til barn rammet av katastrofer og barn på flukt, sier hun.

Langsiktige perspektiver

– Vi har alltid langsiktige perspektiver ved det vi gjør, vi er i samme område i flere år og får god kontakt med lokalbefolkningen. Vårt grunnprinsipp er at vi skal gi relevant utdanning, og at vi skal gjøre lokalbefolkningen selvhjulpne, påpeker hun.

– Det er viktig at skolen er lokalt drevet, eid av landsbyen og at lærerne er dyktige, slik at barna virkelig lærer noe. Vi bruker få

Høst er morelltid.

Medisinsk bruk av den vakre takløken ble allerede tatt i bruk i oldtiden.

I astersfamilien er det et kjempeutvalg av farger.

Høst på balkongen

Uteplassen har blitt det ekstra rommet, enten det er hagen, terrassen eller en liten balkong. Vi flytter ut møbler og integrerer «uterommet» inn i huset.

Utesesongen ønsker vi også å forlenge. Med lykter og varmelamper drøyer vi sommeren så lenge som mulig – og vi nyter gjerne skumringstimen en høstdag på balkongen.

Når høsten kommer, har mye blomstret fra seg, men en del planter kan blomstre igjen hvis de får godt stell og klippes ned. Det er viktig å få de plantene i hus som ikke tåler frost. Urter kan fortsatt tåle å stå ute i miniatyrdrivhus til langt utpå høsten hvis det ikke blir altfor kaldt. Det er viktig

å huske at planter som står ute også skal vannes, men det bør gjøres på frostfrie dager. Temperaturen på vannet bør være rundt 10 grader, og det er viktig at overflødig vann får renne bort.

Plantene som skal stå ute bør få gradvis tilvenning til lavere temperaturer. Tidlig høstplanting gir denne muligheten. Planter som ikke tåler frost, bør tildekkes eller settes inn om natta. Selv om det skulle komme en frostnatt, kan det komme milde uker etterpå.

På denne tiden av året trives plantene

Den blå timen på balkongen.

I miniatyrdrivhuset kan du holde liv i urter langt utover høsten.

Bonsai.

VARMENDE TODDY

Toddy med honning og sitron skal være rykende varm.

ENKEL SOLBÆRTODDY:

- 1 dl solbærsaft
- 2 dl vann
- 1 ss. honning
- 1 ts. nellik
- 1 stk sitronskive

TIPS! Kjøp fleecepledd hos billigkjedene og klipp hull i midten til hodet, bruk det som poncho og del ut en til hver gjest!

Prydgress i sølvgrønn farge.

Røsslyngen ble kåret til Norges nasjonalblomst av Nitimen i 1975.

Lavendel, pene er de og godt lukter de.

Rustikke lykter og duftende lavendel.

i frostsikre krukker med sur jord, både lyngplanter, hebe og bærmyrt. Enkelte rosesorter er også hardføre og kan tåle en frostnatt eller to. Ryllik og asters er også kjent for å holde seg langt utover i sesongen.

Druer er en eksotisk vekst som trives i varmere strøk, men sorten «balkan» tåler frost ned til 20- 30 minusgrader. Klatrende oppover veggene og taket blir de en del av interiøret. Ganske så nytt er ute-bonsaiene, vannkrevende, men flotte. Disse bonsaitrærne er miniatyrtrær, som trives utmerket godt ute, forutsatt at man velger en sort som er egnet for det. For eksempel lønn, lerk eller furu.

Varmelamper og terrassevarmere, drevet

av elektrisitet eller gass, kommer i stadig nye og avanserte utgaver. Det finnes til og med bord som varmer og garanterer at man ikke brenner seg på det. Et infrarødt varmeelement sitter i bordbenet, og varmen stiger oppover i motsetning til elementer som er festet i taket.

Pelspledd er ikke bare praktisk, det er lunt, pent og pynter opp. Skinnkåper får nytt liv på terrassen, og her kommer neppe noen fra dyrebeskyttelsen med trusler.

Lys og lykter er et must på høstbalkongen, dess mer dess bedre, solcellelykter i alle farger, hvite stilrene lys eller rustikke lykter. Flytt ut kandelaberen, og du får en følelse av 1001-natt. Servér punch og toddy rykende varm og du vil ikke gå inn igjen.

Gamle skinnkåper, skinnvester og pledd kommer til god nytte.

Nye rør uten graving, riving eller utflytting

30 års erfaring med
fornyng av rør,
uten å rive eller grave.
Vi rehabiliterer rørene
slik at de får tilbake sin
opprinnelige funksjon.

Vår metode er sammensatt
av markedsledende produkter
mht garantier, kvalitet og holdbarhet.

Kontakt oss gjerne
for en uforpliktende
befaring på

69 28 17 00

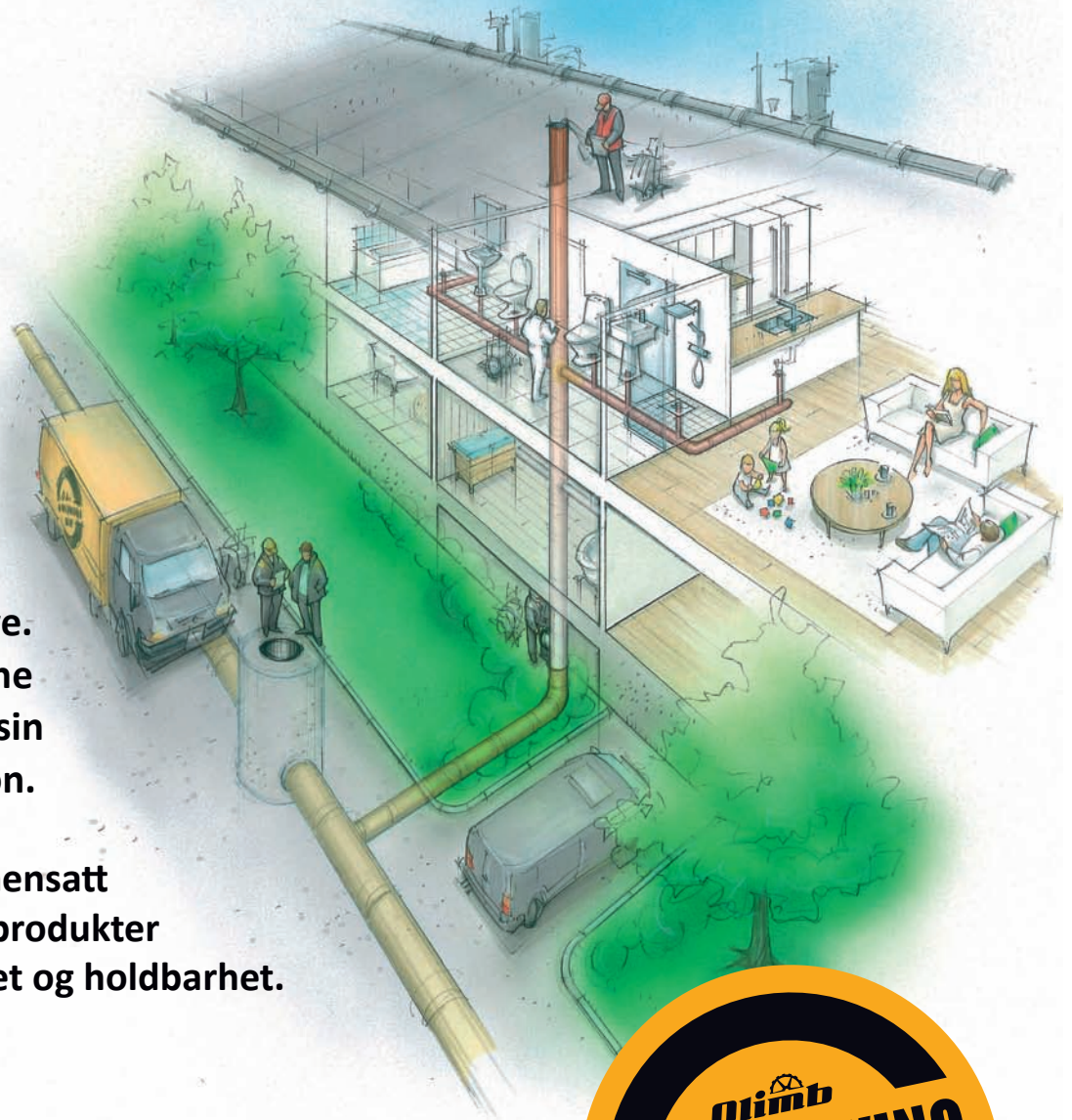

Se filmen
"John og lekkasjen"

RØRFORNYING NORGE

Sarpsborgveien 115, 1640 Råde
Tlf. 69 28 17 00 - www.rorfornyng.no

Nye boligprosjekter fra Usbl

Velkommen til våre boligsider. Vi har nå flere nye boligprosjekter for salg, der salgsstarten er gjennomført og forkjøpsretten er avklart.

Usbl har lang erfaring som boligutvikler, har god økonomi, samarbeider med solide aktører i byggebransjen og bruker anerkjente arkitekter. I tillegg forvaltes boligene gjennom Usbl. Det er dermed trygt å kjøpe bolig av oss. Er du interessert i et av prosjektene som er lagt ut for salg, ta kontakt med megler for prospekt, eget møte eller visning på tomten.

Les mer om prosjektene våre på usbl.no/boligmarked

BOLIGER TIL SALGS I OSLO

Eitillstad borettslag

Solrike leiligheter med utsikt på Etterstad – få leiligheter igjen!

På en solrik tomt langs Alnaelva på Etterstad bygger vi 99 leiligheter fordelt på to hus. Det blir to-, tre- og fireroms leiligheter mellom 51 kvm og 106 kvm. Følg den daglige utviklingen fra vårt webkamera på eitillstad.no.

Beliggenhet

Borettslaget har en sentral beliggenhet med nærhet til offentlig kommunikasjon og dagligvareforretning. Nærområdet byr

på friluftsopplevelser langs Alnaelva og på store grøntområder ved borettslaget. Fra mange av leilighetene blir det utsikt enten mot fjorden, Ekeberg eller Vålerenga. Boligene har adresse Arnljot Gellines vei 5.

Leilighetene

Leilighetene blir åpne og lyse med fjernvarme og balansert ventilasjon. Vegger leveres i hvit utførelse og gulv med eikeparkett. Det blir kjøkkeninnredning i hvit utførelse, flislagt bad med varmekabler og garasjeanlegg i kjelleren med heis direkte opp i hver etasje. I nederste etasje i hus 1 blir det barnehage med fortrinnsrett for borettslagets barn.

Salg og innflytting

Vi har opplevd stor etterspørsel, og nå er det kun få leiligheter igjen til salg. Leilighetene selges til faste priser inklusive garasjeplass. Se eitillstad.no for oppdatert prisliste. Planlagt innflytting vil være fra 15. november til 15. desember. Se visningstider på eitillstad.no eller avtal visning direkte med megler.

Salg ved EiendomsMegler 1 Prosjekt:

Jon Olav Halgunset, tlf. 905 60 328

Wenche Mauseth, tlf. 918 27 960

Se eitillstad.no

Årvoll Senter borettslag

Moderne 3- og 4-roms leiligheter med garasje og heis

I Årvoll Senter borettslag bygges det 39 moderne 3- og 4-roms leiligheter med størrelser fra 62 kvm til 101 kvm BRA. Gravearbeidet er godt i gang, og i løpet av sommeren vil arbeidet med råbygget starte. I nærsenteret i underetasjen vil det blant annet bli en stor Rema 1000-forretning. I tillegg planlegges det blant annet kafé, frisør og apotek.

Beliggenhet

Bussholdeplassen er rett utenfor døren, med hyppige avganger til Oslo sentrum. Det er gangavstand til Marka med lysløypenett og slalåmbakke på vinteren. Sommerstid er det fine stier og grusveier for turer til fots og på sykkel. Boligene har adresse Årvollveien 17-21.

Leilighetene

Leilighetene leveres med hvite flater, eikeparkett på gulv, flislagte bad, balansert ventilasjon og fjernvarme. Kjøkkeninnredningen får hvite fronter. I hver leilighet leveres det en sikkerhetspakke med alarm, vann- og el-stopp. I tillegg til at hver av leilighetene har sin egen balkong eller uteplass, blir det solrike felles takterrasser på hvert av de tre byggene. Heis fører ned til felles garasjekjeller og nærsenteret.

Salg og innflytting

Salget av leilighetene er godt i gang. Leilighetene har faste priser,

med totalpriser fra kr 3 170 000 inkludert garasjeplass. Planlagt innflytting er 4. kvartal 2013. Se visningstider på arvoll-senter.no og besøk vårt visningslokale i Bård Skolemesters vei. Visning kan også avtales med megler.

Salg ved DNB Eiendom Nybygg:

Trine Haagenen og Bente Stubberud, tlf. 951 59 999

Se arvoll-senter.no

Sørenga

Fjordbyens beste beliggenhet

I dette spennende området i Bjørvika er det første byggetrinnet ferdigstilt, og tre andre er under bygging. Med beliggenhet på utstikkeren mellom Operaen og pollen under Ekebergåsen, vil Sørenga bli et iøynefallende element i Fjordbyen. Havnepromenaden kommer til å gå rundt hele utstikkeren, sjøbadet og småbåthavnen, og vil strekke seg videre mot Operaen. I tillegg til flotte gårdsrom for boligene, vil det bli etablert en sentralpark som binder boligkvartalene sammen. Kanaler og tverrløp forsterker kvartalsstrukturen og er med på å gi nærhet til sjøen. Aller ytterst kommer sjøbadet, som blir til glede for hele byens befolkning.

To nye byggetrinn for salg i 2012

Den 6. juni ble et av de ytterste trinnene lagt ut for salg. Dette var noe mange hadde ventet på og responsen var meget bra. Alle leilighetene her har fantastiske solforhold og kontakt med sjøen uansett etasje. Det er lagt opp til en eksklusiv standard innvendig med blant annet kjøkken og garderobe fra Expo Nova. Byggetrinnet består av et sameie med 58 leiligheter med ulik størrelse og karakter. Det kan velges mellom 40 leilighetstyper, mange med store takterrasser eller to balkonger.

I september/oktober legges salgstrinn 6 med 110 leiligheter av ulik type og prisklasse ut for salg. Det blir et spennende bygg som er nedsenket mot vest. Mange leilig-

heter får både sjøutsikt og gode solforhold. Nesten 70 ulike leilighetstyper, mange av dem gjennomgående.

Visningsleilighet er tilgjengelig

Sørenga har vært en salgssuksess med over 400 solgte leiligheter i de 4 første trinnene. Det er noen få ledige leiligheter igjen i trinn 1, 2 og 3, og ca. 30 ledige leiligheter i trinn 4. For avtale om visning, ta kontakt med megler. Megler er til stede på Sørenga hver onsdag kl. 15-17.

Salg ved DNB Eiendom Nybygg:

Ingunn Husebø, tlf. 928 06 232/951 59 999

Se sorenga.no

SALGET
ER I GANG!

Hektnerhagan

29 rekkehus med Marka som nærmeste nabo

På Hektneråsen i Rælingen kommune, kun noen minutters kjøretur syd for Lillestrøm, skal det bygges et helt nytt boligområde med variert bebyggelse. Hektnerhagan boligsameie vil med sine naturskjønne omgivelser bli et godt og trygt sted for den aktive familien. Boligene blir liggende høyt og solrikt rundt en kolle. Det tas sikte på å bevare en del av det naturlige terrenget, med kollen som et felles lekeområde for barna.

Beliggenhet

I Hektnerhagan boligsameie kan du nyte kombinasjonen av å bo i et stille og fredelig boligområde inntil Marka, samtidig som du har kort vei til Lillestrøm og Oslo. Hektneråsen grenser til Tristilmarka, som er en del av Østmarka og et flott utgangspunkt for friluftsliv. Et steinkast unna finnes nybygde Hektneråsen barnehage.

Følger du gangveien 600-700 meter, finner du Smedstad barneskole som åpnet i august 2010. I Fjerdingby ligger kommunens sentrum med rådhus, Marikollen idrettsanlegg og ungdomsskole, videregående skole, samt matbutikk. Boligene har adresse Hektnerhagan 2-58, Fjerdingby.

Boligene

Boligene får størrelser fra 95 kvm til 120 kvm BRA. Alle boligene disponerer hage, balkong/terrasse og hyggelig felles uteområde. Hver bolig får dessuten 5 kvm utvendig sportsbod, samt egen parkeringsplass i felles carportanlegg. Boligene blir levert med parkett på alle gulv. Vegger og himlinger er i malt utførelse. Baderom får flislagte gulv og vegger, og det blir kjøkkeninnredning i hvit, glatt utførelse. Boligene får varmekabler i første etasje og for øvrig leveres panelovner. Det leveres pipeløp i hver bolig, og balansert

ventilasjon som sikrer godt inneklimate. Det vil bli muligheter for å gjøre tilvalg.

Salg og innflytting

Leilighetene har faste priser fra kr 2 910 000 til kr 3 690 000 inkludert biloppstillingsplass i carport. EiendomsMegler 1 Prosjekt avholder visninger på tomten, og her kan du studere prosjektmodell av boligområdet. Det er planlagt byggestart i 2. halvdel av 2012, og innflytting av de første boligene planlegges i løpet av høsten 2013.

**Salg ved EiendomsMegler 1 Prosjekt:
Geir Nyland, tlf. 901 73 888 eller e-post
gn@eiendomsmegler1.no**

**Jon Olav Halgunset, tlf. 905 60 328 eller
e-post joh@eiendomsmegler1.no**

Se hektnerhagan.no

Huvikåsen borettslag

Kun en leilighet igjen til salgs!

Leilighetene ligger på selve "solsiden" i Sandefjord, og vi har nå kun en leilighet igjen som er innflyttingsklar. I de resterende leilighetene er det i disse dager spente beboere som er i ferd med å flytte inn i sine nye hjem.

Beliggenhet

Området har nærhet til barnehage, skole og eldrecenter, samt dagligvareforretninger. Nærheten til både sjø og skog gir flotte muligheter for rekreasjon. Leilighetene har adresse Revåsveien 3.

Leiligheten

Hjørneleiligheten vi har for salg har stor entré, lys stue med flott utsikt, stor, solrik og innglasset balkong på ca. 14 kvm, egen parkeringsplass i garasjeanlegg, samt romslig sportsbod. Bad/wc leveres med flislagte gulv og vegger, varmekabler i gulv og opplegg for vaskemaskin. Baderomsinnredningen med servant er fra Sigdal. Alle rom leveres med parkett på gulv, malte vegger og malt himling. Det er åpen kjøk-

kenløsning mot stue, og kjøkkeninnredningen er fra Sigdal av typen Uno.

Totalpris for leiligheten er kr 2 790 000.

Salg og innflytting

Leiligheten som er igjen for salg har beliggenhet i 2. etasje og er på 73 kvm BRA.

Salg ved Usbl Sandefjord:

Marianne Skaara Olsen, tlf. 913 81 796

Se usbl.no/boligmarked

Sverdstadhagen borettslag

Byggingen er i full gang

Nær Breidablikk i Sandefjord kommune bygges det 14 lettstelte borettslagsleiligheter. Dekket over alle etasjer er støpt, og hele råbygget med vinduer og tett tak var ferdig i juli. I august ble de innvendige arbeidene igangsatt, med blant annet legging av parkett og malerarbeider.

Beliggenhet

Sverdstadhagen borettslag blir etablert i det populære boligområdet nær Breidablikk. Det er gangavstand til dagligvareforretning og sentrum med alle fasiliteter

som Sandefjord kan by på. Boligene har adresse Sverdstadveien 17 B.

Leilighetene

Bygget blir over tre etasjer med heis og parkeringskjeller. Det blir hyggelige utearealer med beplantning og felles grøntområder. Alle leilighetene blir gjennomgående med egen inngang fra svalgang, og med romslige, solrike balkonger eller markterrasser. Heisen fører ned til parkeringskjeller som ligger under bygningen. Det leveres malte vegger i lyse farger, fliser på gulv i entré, mens resten av leiligheten får eikeparkett. Badene får flislagte vegger og gulv. Det leveres Sigdal kjøkken- og garderobeinnred-

ning, samt varmeanlegg med vannbåren gulvvarme i stue, kjøkken og entré/gang.

Salg og innflytting

Salget er godt i gang og over halvparten av leilighetene er solgt. Det er fortsatt et godt utvalg av attraktive leiligheter igjen, både når det gjelder størrelse og beliggenhet i bygningen. Boligene selges med totalpriser fra kr 2 550 000 til kr 5 050 000. Planlagt innflytting er i desember i år.

Salg ved Usbl Sandefjord:

Marianne Skaara Olsen, tlf. 913 81 796

Se usbl.no/boligmarked

BOLIGER TIL SALGS I VESTFOLD

Hunsrødsbogen borettslag

Rekkehus i enden av blindvei i etablert boligområde

Hunsrødsbogen borettslag i Sandefjord kommune består av totalt 19 enheter fordelt på rekkehus og 4-mannsboliger. Vi har nå tre nye rekkehus til salgs. Byggearbeidene er i gang, og råbygget vil være under tak på slutten av sommeren.

Beliggenhet

Boligene ligger solrikt og landlig til i grønne omgivelser. Det er et rolig, etablert boligområde på Hunsrød, uten gjennomgangstrafikk og i enden av en blindvei. Dagligvareforretning, barnehage og skole finnes i nærområdet. Det er kort vei til Vestfoldbanen, Sandefjord lufthavn, samt E18. Boligene har adresse Hunsrødsbogen 26 A-D.

Boligene

Rekkehusene er på 97 kvm BRA og med en arealeffektiv planløsning over to plan. 1. etasje inneholder vindfang, gjestetoalett, stue med åpen kjøkkenløsning, og store vindusflater som gir mye lys og maksimal romfølelse. Fra spisestuen er det utgang til stor, hellelagt terrasse. 2. etasje inneholder tre soverom, hvorav ett har utgang til balkong, flislagt bad med varmekabler, og bod/vaskerom med opplegg for vaskemaskin.

Salg og innflytting

Boligene har faste priser, med totalpris fra kr 2 400 000 til kr 2 450 000. Det vil være mulig å gjøre egne tilpasninger, men innenfor gitte frister slik at fremdriftsplenen overholdes. Her er det «førstemann-til-mølla» for å få en ny bolig i et nydelig

boligområde. Planlagt innflytting er i februar/mars 2013.

**Salg ved Usbl Garanti Eiendomsmegling AS:
Stian Dursett, tlf. 992 77 710**

Se hunsrodsbogen.no

Hunsrødløkka borettslag

4-mannsbolig til salgs

Dette borettslaget ligger i tilknytning til Hunsrødsbogen borettslag og vil bestå av totalt 14 enheter fordelt på en 4-mannsbolig og 10 rekkehusleiligheter. Rekkehusene består av to, tre og fem boliger i hver rekke.

Beliggenhet

Boligene ligger solrikt og landlig til i grønne omgivelser, i et rolig og etablert boligområde i enden av en blindvei. I nærområdet finnes det flere lekeplasser, barnehage, skoler og dagligvareforretning. Det er gang- og sykkelsti til barneskolen. Boligene har adresse Hunsrødsbogen 30 A-D.

Boligene

Alle boligene er på 74 kvm BRA og har en praktisk planløsning. Leilighetene har utgang fra romslig stue til stor balkong eller markterrasse. Leilighetene leveres med åpen kjøkkenløsning mot stue, flislagt bad, vindfang med varmekabler og innvendig bod med skyvedør. I tillegg leveres leilighetene med pipe, med mulighet for å installere ildsted. En utvendig, overbygget trapp fører opp til leilighetene i 2. etasje.

Salg og innflytting

Vi har nå fire 3-roms leiligheter beliggende i en 4-mannsbolig igjen til salgs. Leilighetene har faste priser inkludert fellesgjeld fra kr 1 925 500 til kr 1 975 000. Byggetiden er ca. 10 måneder fra fysisk igangsettelse av byggearbeider. Det er planlagt byggestart i 2. halvdel av 2012, men dette er blant annet avhengig av tilstrekkelig salg og nødvendige offentlige godkjenninger. Her er det «førstemann-til-mølla» for å få en ny bolig i et nydelig boligområde.

**Salg ved Usbl Garanti Eiendomsmegling AS:
Stian Dursett, tlf. 992 77 710**

Se hunsrodsbogen.no

Solåsen Park borettslag

22 eneboliger i kjede med flotte omgivelser

I solrike og barnevennlige omgivelser på Vervingen i Larvik skal vi bygge 22 eneboliger i kjede. Boligfeltet er nytt, men med veletablert boligområde i nærheten.

Beliggenhet

Det er kort vei til barnehage og idrettsanlegg, og gang- og sykkelavstand til barneskole. Vervingen ligger mellom Larvik og Sandefjord sentrum, på toppen av Bomme-stadbakkene. Det er ca. 6 km til Larvik og ca. 10 km til Sandefjord sentrum. Boligene får adresse Hemløkka, Larvik.

Boligene

Boligene er på 127 kvm BRA og leveres med

normal, god standard og en rasjonell planløsning. Med hver bolig følger egen carport mellom boligene, som skjermer mot nabo. Boligene leveres med fliser i entré, bod/vaskerom og på badet i andre etasje. Resterende rom leveres med eikeparkett. Boligene får varmekabler i første etasje, og på badet i andre etasje. Vegger og himlinger leveres i hvitmalt utførelse. Fra inngangspartiet kommer du inn i vindfang/gang med direkte adgang til separat wc med vegghengt toalett og med egen bod/vaskerom. Kjøkkenet har åpen løsning til stue med utgang til hage. Det blir installert pipe i stue med mulighet for å installere ildsted. Andre etasje inneholder tre soverom, bad og bod, og utgang fra gang/

loftsstue til terrasse over carport.

Salg og innflytting

Boligene har faste priser inkludert fellesgjeld mellom kr 2 690 000 og kr 2 760 000. Boligene blir oppdelt i salgstrinn, og blir solgt og bygget ut trinnvis. Byggestart er blant annet avhengig av et tilstrekkelig salg, og nødvendige offentlige godkjenninger. Byggetiden er kort og fra oppstart er det forventet byggetid på ca. 10 måneder.

**Salg ved Usbl Garanti Eiendomsmegling AS:
Stian Dursett, tlf. 992 77 710**

Se usbl.no/boligmarked

Foreløpig skisse av fasade.

Bekkegaten borettslag

Med det gode liv i sentrum

I vårt nye prosjekt i hjertet av Holmestrand skal vi bygge 27 livsløpsleiligheter. I prosjektet vil det hovedsakelig være 2- og 3-roms leiligheter, samt en fire-/femroms leilighet. Salget av leilighetene er godt i gang. Det er mange som ser kvaliteten i å bo lett og sentralt i naboskap til Kjærsenteret. Dette vil være et attraktivt sted å bo for folk i flere aldersgrupper.

Bygget går over tre etasjer. I første etasje er det parkeringsanlegg som er delvis under tak. I tredje etasje er det utgang til en felles takterrasse med gode solforhold og utsikt til sjøen. Her får beboerne i borettslaget mulighet for felles hygge. I tillegg har beboerne bruksrett til felles hage på Kjærsenteret og full tilgang til senterets varierte servicetilbud.

Beliggenhet

Bekkegaten borettslag får en beliggenhet midt i Holmestrand sentrum, med naboer som Kjærsenteret og Kjør borettslag.

Boligene får adresse Bekkegaten 5.

Fra Bekkegaten borettslag er det kort vei til blant annet forretninger, servicefunksjoner, busstasjon, taxisentral og jernbanestasjon (Vestfoldbanen). Holmestrand sentrum er inne i en meget positiv utvikling, som blant annet flytter biltrafikken til eksisterende jernbanetrasé. I tillegg vil sentrum få et hyggeligere bymiljø med flere gågater.

Leilighetene

Alle leilighetene, med unntak av en, har sin egen balkong eller terrasse – de fleste sydvendte, i tillegg til felles takterrasse. 2-roms leilighetene er fra 50 kvm BRA, og 3-roms leilighetene er fra 66 kvm BRA. Den største leiligheten er på 108 kvm BRA. Leilighetene har god standard med vegger og himlinger i hvit utførelse og med eikeparkett på gulv. Kjøkkeninnredning med takhøye overskap har hvite fronter. Integreerte hvitevarer kan bestilles som tilvalg. Kjøkkenet kan i de fleste leilighetene leveres atskilt fra

stuen. Badene blir flislagte med avgrenset dusjsone. Det blir oppvarming med panelovner og biopeis, samt varmekabler på bad. Leilighetene leveres med balansert ventilasjon som sikrer godt innklima. Det følger en bod med til hver leilighet, og med de fleste leilighetene følger det parkeringsplass – mange under tak. Alle leilighetene får tilbud om sikkerhetspakke med tyverialarm, vannstopp og el-stopp som tilvalg.

Priser og innflytting

Prisene for leilighetene er fra kr 1 420 000 for 2-roms leilighetene og fra kr 2 040 000 for 3-roms leilighetene. Prisene vil variere i forhold til størrelse og beliggenhet. Planlagt innflytting er høsten 2013.

Salg ved GARANTI Eiendomsmegling:

Merethe Lunden Andreassen,

tlf. 926 25 528 eller

e-post merethe.andreassen@garanti.no

Se usbl.no/boligmarked

Gløersen borettslag

12 eneboliger i rekke i solrike omgivelser

I veletablerte omgivelser på Borre har vi for salg 12 eneboliger i rekke med carport, med flott utsikt over Borreskåla fra flere av boligene. Vi opplever god interesse for boligene, og ved salgsstart i juni ble det solgt tilstrekkelig til at byggestart ble vedtatt.

Beliggenhet

Gløersen borettslag ligger i Inger Alver Gløersens vei på Borre, mellom Horten og Åsgårdstrand. I nærområdet finner du turområder i Fogdeskogen, naturperler som Borreparken med flott barnevennlig badestrand, båthavn, samt kyststien. Det er gode bussforbindelser både til Horten og Tønsberg, samt nær Skoppum jernbanestasjon. Det er kort vei til ungdomsskole og idretts-hall. Barneskoler finnes i Åsgårdstrand, Tveiten og på Skoppum. Horten kommune har god barnehagedekning. Det er gangavstand til dagligvareforretning og bensinstasjon.

Boligene

Borettslaget vil bestå av to boligtyper på ca. 99,8 og 112,6 kvm BRA. Boligene er over

to plan og alle har 3 soverom. De vil ha god standard med lyse flater og eikeparkett på gulv. Flislagte baderom i 2. etasje, samt fliser på gulv i vindfang og vaskerom/wc. Boligene får sportsbod på 5,3 kvm på bakkeplan, og stor terrasse på taket over carportene. Boligene får dessuten utgang til hage på begge sider av boligen.

Salg og innflytting

Salget av boligene er godt i gang, og byggestart er vedtatt. Prisene for boligene starter

fra kr 2 500 000 inkludert carport. Prisene vil variere i forhold til størrelse og beliggenhet. Byggetiden er ca. 10 måneder, og igangsetting av byggearbeidene planlegges 1. september.

Salg ved GARANTI Eiendomsmegling:
Merethe Lunden Andreassen,
tlf. 926 25 528 eller
e-post merethe.andreassen@garanti.no

Se usbl.no/boligmarked

BOLIGER UNDER PLANLEGGING

Lørenskog sentrum

I sentrum av Lørenskog planlegger vi å bygge ca. 200 leiligheter. Prosjektet har en meget sentral beliggenhet i forhold til kollektivtrafikk, skoler, barnehage og Metro kjøpesenter. Reguleringsarbeidet pågår, og planarbeidet er vedtatt.

Solsiden

I Bringakerveien på Gullhaug i Holmestrand planlegger vi å bygge ca. 130 rekkehus/eneboliger i kjede. Sentral beliggenhet til skole/barnehage, samt god kollektivforbindelse. Området er ferdig regulert, og vil bli bygget ut trinnvis.

Skippergata

Få meter fra Horten torg med alle servicefunksjoner, og på grensen mot hovedparken i byen, Lystlunden, planlegger vi å bygge 8 leiligheter. Borettslaget vil i tillegg bestå av en verneverdig enebolig. Rammertilatelsen for boligene foreligger.

Etter krigen ble vi med da landet skulle bygges. Over seksti år senere holder vi fortsatt på.

Historien om Boligbyggelaget Usbl begynte med våre første spadetak på førtitallet, og siden den gang har vi vokst sakte men sikkert gjennom spennende byggeprosjekter og fusjoner med andre boligbyggelag. Vi har alltid bygget med hjertet, og er like opptatt av menneskene som bor i boligene våre som vi er av de boligene vi bygger og forvalter.

I dag forvalter vi 36 000 boliger for våre nesten 70 000 medlemmer. I tillegg tilbyr vi en lang rekke tjenester for deg og ditt hjem. Du kan finne ut mer om oss, boligene våre og alt vi kan hjelpe deg med på usbl.no, eller ved å ringe **08725**.

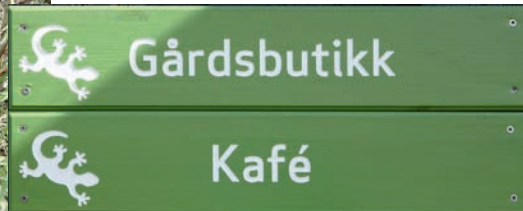
Dagen da Usbl-nytt besøkte Renskaug, kom denne karen til verden. - Nytt liv er alltid stort, forteller bonde og husdyragronom Øystein Narjord.

Tone Birgitte Bergflødt og Øystein Narjord forteller at folk til alle tider har likt å komme på besøk til Vestre Renskaug gård. Derfor passet det å åpne vertsgården slik at gården alltid er åpen for nye gjester.

Da ekteparet tok over gården, var denne dammen gjengrodd. Men nå trives salamandere og frosk igjen,

Salamanderen kom tilbake til Renskaug etter omleggingen til økologisk, derfor ble den symbolet på gården.

Et grønt karbonadeeventyr

Øystein og Tone ville ikke drive med tradisjonell gårdsdrift hvis de skulle bli bønder. I stedet startet de hoteldrift og kjøttproduksjon - på økologisk og bærekraftig vis.

Hei! Og velkommen til oss! Øystein Narjord hilser både hjertelig og høflig, men går deretter litt rundt seg selv på gårdstunet.

- Vi fikk en kalv i dag morges, skjønner dere. Så dere må unnskyldes at jeg er litt desorientert, opplyser han, før han spør om vi vil være med når den nyfødte skal få sin aller første melkeskvett.

Så står vi der da. På Vestre Renskaug gård i Lier. Vi befinner oss bare få minutters kjøring fra E18, men likevel er stedet

så fredelig at vi kunne vært langt inne i et vestnorsk dalstrøk.

Så kommer Øystein bærende på krabaten. I går kveld, under kveldsrunden i fjøset, sto fortsatt mora hans på fire ben, men da Øystein kom tilbake i dag morges, var den lille hannkalven kommet til verden.

- Han kom nok i femtida, sier Øystein, før han tar godt grep rundt kalv og tåteflaske. Ei flaske med råmelk går ned på høykant.

Flyttet hjem

I 2004 tok Øystein over Vestre Renskaug

gård sammen med kona og odelsjenta Tone Birgitte Bergflødt. Øystein solgte IT-firmaet sitt, mens Tone forlot bankjobben hun hadde hatt i en årrekke. Den avgjørelsen har de aldri angret på.

- Vi fikk muligheten til å ta over en gård, og det er en mulighet som ikke så mange får. Så jeg følte ikke at vi hadde så mye valg egentlig, smiler Øystein, som selv er oppvokst på gård lenger inn i Lierdalen.

Tone kjente at hun savnet hjemstedet sitt etter mange år i hovedstaden, men var på sin side litt usikker på gårdsdriften.

Mange av møblene på gården kommer fra Tones barndomshjem på gården.

I tråd med Renskaugs filosofi, er alle møblene i resepsjonen gjenbruk.

- Jeg har alltid følt at jeg skulle tilbake hit, men jeg har ikke visst på hvilken måte det skulle skje, forklarer hun.

Men på de siste seks årene har ekteparet funnet sin vei. Høsten 2008 startet de Renskaug Vertsgård; et kurs- og overnattingssted med for tiden åtte dobbeltrom, konferansesal for 100 mennesker og frokostsal for 60. Brylluper, konfirmasjoner, kurs og seminarer blir avholdt her - på det som blir kalt «Liers første hotell». I tillegg har Renskaug sin egen gårdsbutikk, hvor de blant annet selger økologiske, egenproduserte karbonader og pølser.

Ekte mat

Karbonadene og pølsene kommer, naturligvis, fra familien til den nyfødte kalven. Da paret tok over gården, gikk de til innkjøp av sju kuer og en okse. Alle av typen skotsk høylandsfe.

- Vi syntes de var så fine. Og da vi leste mer om dem, så fant vi ut at de passet godt til den typen gårdsdrift som vi ville ha. At de kunne gå ute hele året, at de kunne beite av jorda vår og at de ikke trengte innkjøpt fôr, forteller Tone.

Fra beitet ser brunhårete kuer på matmor og matfar gjennom en krøllet, lang lugg. I dag teller buskappen rundt 40 dyr. Men siden overtagelsen har gjengen både fått nye tilskudd og mistet noen på veien. Slik naturlig gårdsdrift tilsier. Dyrene spiser gress, avles opp og brukes i økologisk kjøttproduksjon. Deretter lages karbonader og pølser ut i fra egen oppskrift. Produkter som har fått bein å gå på.

- Det første året lagde vi karbonader av halvannet tonn med kjøtt. Og det forsvant i løpet av bare et par uker. Så da skjønte vi at det var en suksess, ler Øystein og forteller at det satte i gang en ny idé.

Og idé ble til virkelighet: I 2010 åpnet paret en egen gårdsbutikk hvor de selger

egenproduserte karbonader og pølser, i tillegg til andre økologiske produkter fra Lier. Og Tone har en enkel forklaring på hvorfor maten er så populær.

- Folk merker at de spiser ekte mat!

Livet kom tilbake

Renskaug-kjøttet blir selvfølgelig også brukt i driften av vertsgården og selskapslokalene. Filosofien om økologisk, kortreist mat og bærekraftig drift ble tidlig en del av Renskaugs identitet. For paret har sett at det fungerer. En dam på gården som tidligere var forurenset og gjengrodd, våknet til live igjen etter at de la om til økologisk drift og husdyrhold.

- Etter hvert kom salamanderbestanden i dammen tilbake. Derfor brukte vi en salamander i logoen vår. Den representerer for oss fordelene ved økologisk drift og er et

Øystein og Tone har rundt 40 skotske høylandsfe, iberegnet stort og smått. De går ute hele året og blir brukt i økologisk kjøttproduksjon.

symbol på mangfold, sier Tone, som også kan fortelle om andre positive effekter av den grønne driften.

- Før var det aldri markblomster her på gården, men nå har vi prestekrager og

forglemmegei. Det beviser at mangfoldet er gjenopprettet, smiler hun.

Vannbåren varme

I et rom bak gårdsbutikken skjuler enda en grunn avgjørelse seg. Da Øystein og Tone bestemte seg for å starte hotelldrift, skjønte de at de måtte løse energispørsmålet på en måte. Løsningen ble et godt alternativ både for lommeboka og miljøet. Et biobrenselanlegg sørger nå for vannbåren varme til alle byggene på gården.

- Alle gårder har til alle tider fyrt med ved. Men overnattingsgjestene våre kan ikke drive og bære ved, poengterer Øystein. Derfor ble dette anlegget, som brenner flis, løsningen. - Dette anlegget gjør at gårdsdriften vår er CO₂-nøytral, forteller han engasjert.

Og Øysteins og Tones engasjementet blir satt pris på. Allerede i 2008 ble de tildelt Lier kommunes miljøvernpris for måten de driver på. - Det var stort, slår Tone fast.

Mange planer

Men det miljøbevisste ekteparet gir seg ikke nå.

- Ideene er flere enn det kapasiteten rekker til, innrømmer Øystein.

I løpet av sommeren kommer ti nye rom på plass. Dette blir større familierom med felles kjøkken, slik at gjestene kan lage mat selv.

- Gjester som bor her en uke, for eksempel i forbindelse med et hestestevne, setter pris på at de kan spare penger og lage mat selv, forteller han.

Dessuten fortsetter kjøttproduksjonen. Nå går Renskaug og tre andre gårder sammen om å produsere enda flere karbonader og pølser. De ønsker å formalisere produksjonen, slik at kanskje storkjøkken og dagligvarebutikker vil ta inn varene etter hvert. I mellomtiden kan du besøke gårdsbutikken hver torsdag og lørdag for å slå kloa i karbonadene.

Borettslag i Sandefjord fikk 3 millioner i tilskudd til heis

Slik vil bygget komme til å se ut etter at de tre heisene er kommet på plass.

Installering av heis i eksisterende bygninger med flere etasjer er en stor fordel for hele samfunnet. De eldre kan bli boende i boligene sine lenger, noe de aller fleste ønsker. Kommunene slipper å bygge ut så mange kommunale eldreboliger og sykehjemsplasser, og kan i mange tilfeller nøye seg med tilsyn av de eldre som trenger det i hjemmene sine.

Scanchesgate borettslag i Sandefjord, som består av to fire-etajers blokker med 40 leiligheter, bygget for mer enn 55 år siden, var i 2007/2008 gjennom sin største rehabilitering noensinne. Da ble det installert heis i alle fem oppgangene, et økonomisk løft på 6 millioner kroner.

- Styreleder Kjell Løken i Scanchesgate borettslag, nå er det gått noen år, hva er den største forskjellen på før og nå?

- Det er rett og slett heis og ikke heis.

- Hva er gjennomsnittsalderen på beboerne?

- Den er høy, jeg har tidligere spøkt med at gjennomsnittet hos oss er damer på

85 år. Så det er eldre mennesker som bor her, mange går med rullator og en sitter i rullestol. Da vi i sin tid vedtok å installere heis, ble det stor lettelse blant beboerne, fordi mange da kunne fortsette å bo her, istedenfor å flytte. I dag får flere av dem regelmessig tilsyn fra kommunen, sier Løken.

Vil ikke flytte

Nybyen borettslag i Sandefjord, som er en blokk med fire etasjer, 24 leiligheter med tre oppganger, ble bygget i 1966. Her har generalforsamlingen i borettslaget vedtatt at det skal bygges tre heiser, fordi det også her bor mange eldre mennesker. Styret i borettslaget tok kontakt med Usbl's avdeling i Sandefjord for å se på mulige løsninger, så Usbl har bistått borettslaget og vært prosjektleder fra første dag. På generalforsamlingen i 2010 i Nybyen borettslag ble det vedtatt å starte et

(Illustrasjon: J.A. Viken PV Arkitekter)

forprosjekt. De søkte Husbanken om å få dekket 50 prosent av utgiften til forprosjektet på kr 150 000, og dette ble innvilget. Våren 2011 ble prosjektet lagt ut på anbud. Det viste seg at de prisene borettslaget fikk inn, var altfor høye i forhold til de man hadde prosjektert med. Dermed ble prosjektet satt på vent.

Fikk 3 millioner

Borettslaget søkte så Husbanken om dekning av 50 prosent av utgiftene til heisprosjektet høsten 2011, men søknaden ble behandlet for sent på året. Ny søknad ble så sendt inn 9. januar 2012 og man fikk positivt svar i mars. Kostnadene til heis er 7,5 millioner kroner, Husbanken dekker 40 prosent av kostnadene, dette utgjør 3 millioner kroner. Prosjektets total-kostnader blir på 8,6 millioner kroner.

Slik så bygget ut før arbeidet med heisene ble påbegynt.

(Foto: Usbl Sandefjord)

Totalpott på 10 millioner

Husbankens pott til heilstilskudd i eldre bygninger, bevilget over statsbudsjettet i 2012, er på 10 millioner kroner. Så her har ett borettslag i Sandefjord «stukket av med» nesten en tredjedel av potten. Det skal også nevnes at denne potten nylig ble satt opp fra 5 til 10 millioner kroner. Uansett blir det ikke mange heiser av dette tilskuddet, som ville gjort at eldre kan bli boende i leilighetene sine mye lenger, akkurat slik staten og kommunene ønsker at de skal. Så samfunnsøkonomisk er dette «god butikk».

Samme pott neste år

- Har regjeringen tenkt å øke heis-tilskuddsordningen slik at flere får mulighet til å fortsette å bo i boligen sin på eldre dager?

Vi stiller spørsmålet til statssekretær Dag-Henrik Sandbakken i Kommunal- og regionaldepartementet.

- Regjeringen har ingen planer om å øke tilskuddspotten til heis. I 2011 har Husbanken opplyst at det ble gitt tilskudd til fire forprosjekter på ca. 10 prosent av rammen. Flere borettslag har vist interesse for tilskuddet gjennom 2012, men beslutningsprosessen og byggeprosessene tar ofte tid. Så etterspørselen er nok der, men blir ofte trukket eller trekkes ut i tid. En ramme på 10 mill kroner i 2012 vil trolig heller ikke bli fullt utdisponert, og regjeringen legger til grunn at en videreføring vil være riktig, sier statssekretær Sandbakken. Dette betyr at for andre borettslag som

ønsker å installere heis, er det bare å komme i gang med søkeprosessen, i hvert fall til et forprosjekt, slik at de bevilgningene som er gitt, blir brukt opp.

Usbl gjør en god jobb

- Styreleder i Nybyen borettslag Thorleif Abrahamsen, dette har tatt tid, og mange av beboerne er eldre og har problemer med å forsere trappene?

- Dette har vært et vanskelig prosjekt som vi har holdt på med i noen år. For mange betyr heisene alt, over halvparten av beboerne er mer eller mindre dårlige til beins. Dette blir nå bedre, med mer tilgjengelige leiligheter og beboere som ikke behøver å flytte. Det blir også en stor besparelse for kommunen som ikke behøver å stille kommunale eldreboliger til rådighet for disse.

- Hvordan er samarbeidet med Usbl på dette prosjektet?

- Anders Røsjordet som er Usbl Sandefjords prosjektleder, er veldig grei å samarbeide med og har hjulpet oss på alle mulige måter, så han gjør en god jobb. De som utfører selve heisjobben er også ryddige og ordentlige, og beboerne er veldig tålmodige og ser frem til den dagen heisene kan tas i bruk, sier Abrahamsen.

Prosjektet er startet opp. Et lokalt firma, Bygg og Maskin AS som fikk entreprisen, har gravd og støpt, og etter sommerferien går de i gang med stålkonstruksjonen til trappehusene. Når disse er ferdige, kommer Koneheis og monterer de tre heisene. Hele prosjektet skal ferdigstilles 1. desember inneværende år. Når man søker og får tildelt penger i Husbanken, er reglene litt rigide, prosjektet må ferdigstilles samme år som søknaden leveres inn. Dermed må prosjektet være sluttført før nyttår.

Statssekretær Dag-Henrik Sandbakken i Kommunal- og regionaldepartementet. (Foto: Nancy Bundt)

Fra sært til populært

4.-14. oktober inntar Film fra Sør-festivalen Oslo med et filmmåltid som utfordrer både gane og hjerte. Kunstnerisk leder for festivalen, Lasse Skagen, har opparbeidet en gourmets fintfølelse for film gjennom femten år som programkurator.

På menyen finner du retter innenfor alle sjangre; søte komedier, bitre drama, rå dokumentarer, og et fyldig japansk retrospektiv. Sammen med festivalens programråd har Skagen valgt høstens 90 filmer fra Asia, Afrika, Latin-Amerika og Midtøsten.

Filmkysset var kjernen i fjorårets festival, i år er den flere hakk dristigere?

– Årets profil uttrykker betydelig mer konflikt enn fjorårets varme kjærlighets-historie, sier Skagen om den multietniske, noe surrealistiske, androgyne Buddha-skikkelsen, med alle lag i tankene.

– Mens fjorårets festival fremhevet kjærligheten som symbol, for å møte medfølelsen som blomstret etter 22. juli, er årets profil valgt for å belyse motsetningene og konfliktene som befinner seg i menneskesinnet, forteller Skagen videre.

Målet med årets festival er at den skal tale til hele følelsesspekteret i mennesket, ikke kun de positive. Et knippe filmer vil ta opp den klassiske problemstillingen om hva som kjennetegner det gode og det onde, og hvordan dette kan komme til uttrykk i mennesket.

– En kjernefilm i år er Post Tenebras Lux av meksikaneren Carlos Reygadas, hentet fra hovedprogrammet i Cannes, avslører han.

– En meget vakker, men totalt uforståelig film, som nettopp tar for seg menneskets dobbelhet og sammensatte natur; om det som vil ondt og det som vil godt. Den fremstiller menneskelig væren litt som en rugbykamp, forteller Skagen.

22nd
FILMS FROM THE SOUTH
FESTIVAL

OSLO
OCTOBER 4-14
2012

THE WORLD
FROM A DIFFERENT ANGLE

Hvorfor har dere valgt å fokusere på menneskenaturens mørke lag?

– Det er kanskje dristig, men det er viktig å tørre å innse at det vonde og mørke er en like naturlig del av menneskesinnet som det gode og lyse, at vi er alle disponert for vold, aggresjon og sinne. Det er denne dobbeltheten jeg er ute etter å belyse gjennom årets program, forteller Skagen. – Vi skal provoseres og utfordres på våre egne følelser og motsetninger, og på den måten reflektere over og kanalisere noe av det ubehaget og den sårbarheten vi føler på.

Er vi er klare for et slikt dyddykk i vår dobbelhet?

– Ja, det tror jeg. Det er viktig at vi konfronterer oss selv med alle følelsene som har bygget seg opp, at vi ikke lar dem bli liggende ubearbeidet. Han opplever samfunnet vårt som en «trykk-koker» med mengder av følelser som presser på og vil ut, og da handler det om å kanalisere dette ut på en kontrollert måte. Når vi konfronteres med sinne, aggresjon og hat slik det formidles gjennom historier og fortellinger i film, kan dette bidra til en slik kanalisering, og kanskje til en viss renselse av vårt eget følelsesliv, mener Skagen.

Japansk film-dessert til Usbl-medlemmer

– Det er viktig å poengtere at programmet favner vidt, det er langt i fra kun mørke, tunge filmer på menyen. Alle vil finne det de liker aller best, om det er lettfordøydlig

underholdning eller tyngre realisme.

Skagen trekker frem komedien Rent-a-Cat av den japanske kvinnelige regissøren Naoko Oigami. Denne filmen er også valgt ut til en spesialvisning, der en del av plassene er reservert Usbl-medlemmer. Usbl har vært en støttepartner for Film fra Sør-festivalen gjennom flere år.

– Dette er en ekstremt søt film, om en dame som bor i en storby og livnærer seg av å leie ut katter til folk som føler seg ensomme. En skikkelig god dessert, smiler han.

– Japan vil for øvrig være et fokusland i år, blant annet med et japansk retrospektiv som feirer 100 års-jubileet til det store, japanske filmselskapet Nikkatsu med en serie på 13 titler, den første fra 1921. Denne serien er relativt mørk, og speiler festivalens visuelle uttrykk. På den andre siden har vi det nye programrommet Mangapolis, der japansk manga og animé står i fokus. Her vises blant annet From Upon Poppy Hill av Goro Miyazaki, sønn av den japanske animéguruen Hayao Miyazaki (Studio Ghibli).

– Menyten byr på retter fra hele smaksregisteret, alle følelseslag skal settes i sving.

For jevnlige oppdateringer og programdrøpp, følg oss på filmfrasor.no, Twitter og Facebook.

Usbl medlemmer får festivalkort og invitasjon til visning av den japanske filmen Rent-a-Cat, søndag 7. oktober kl. 13:00 på Vika kino. Festivalkort og billetter kan hentes på Usbl's hovedkontor på Arbeider-samfunnets plass 1 fra 20. september.

NB! Begrenset antall festivalkort og billetter, først-til-mølla-prinsippet gjelder.

Designstudentene ved Sommerdesignkontor i Vestfold.
Fra venstre Margrethe Haugen fra NTNU, Hannah Nordstrøm Berg fra HIOA, Mikael Johansen fra AHO, Wanda Nyberg fra NTNU og Cathrine Einarsson fra AHO.

Sommerdesignkontor i Vestfold

Sommerdesignkontor har siden oppstarten sommeren 2006 gitt over 100 små bedrifter i Norge en unik mulighet for å oppnå økt lønnsomhet og konkurranskraft. De utvalgte bedriftene får i løpet av sommeren mange gode innspill og forslag fra designerstudenter til nye løsninger som de kan jobbe videre med.

Det var Bedriftsforbundet som tok initiativet til Sommerdesignkontor for å øke forståelsen for design som konkurransefortrinn og utviklingsfaktor. Bedriftsforbundet og Innovasjon Norge samarbeider med Institutt for Produktdesign på Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet (NTNU), Arkitektur- og designhøyskolen i Oslo (AHO) og Høgskolen i Oslo og Akershus (HIOA).

Denne sommeren har Sommerdesignkontor blitt opprettet i Vestfold, Oslo og Finnmark. Alle kontorene er bemannet med fem unge, kreative designstudenter som skal hjelpe bedrifter i regionen med designoppgaver, sette i gang prosesser og sette ideer ut i livet. Prosjektet retter seg primært mot små bedrifter som ikke tidligere har benyttet seg av designkompetanse. Bedrifter som er interessert i å gjøre bruk av designstudentenes tjenester, sender søknad til Bedriftsforbundet, som igjen velger ut de bedriftene som får nesten gratis hjelp.

Spennende og innovativt

I år søkte 58 studenter sommerjobb på Sommerdesignkontor og 15 ble valgt ut. Fem av disse har i sommer holdt til i Sjøparken i Larvik. Det er bedriftene Fertility Team på Nøtterøy, Rocks of Norway i Sandefjord, Holtens i Stavern, Refsports i Kragerø og Anders Walman i Grimstad som har fått nytte godt av designstudentenes kreativitet og kunnskaper. Studentenes jobb har vært å gjennomgå eksisterende produkter og tjenester og utvikle

eller videreutvikle disse. Det å kommunisere og gjøre seg forstått, både for oppdragsgiver og for studentene, kan være utfordrende. Det samme er å forstå nytteverdien, la studentene slippe til og være åpne for innspill.

Mangler kunnskap om design

Designstudentene forteller at det har vært morsomt fordi mange av bedriftene er i oppstarfasen, og det er veldig utfordrende, fordi alt ikke er helt ferdigtenkt, og de har kunnet være med på å bidra med forbedringer som gjør at bedriftene kommer i gang litt raskere. Dessuten får studentene kanskje se synlige bevis på arbeidet sitt etter hvert. Oppgavene har vært veldig varierte og spennende, så de har prøvd seg på mye forskjellig. Det er bra, for de kommer fra forskjellige skoler og har ulik kompetanse som dekker et bredt spekter.

Målet med Sommerdesignkontor er at industridesignere skal komme inn og jobbe med produktdesign, og dette fagfeltet har i den senere tid sprengt mange grenser. Men metodikken og tenkemåten er grunnleggende uansett hvilke prosjekter det gjelder.

Studentene sier at denne sommerjobben gir dem erfaring i hvordan arbeidsmarkedet fungerer. De har lært mye om samarbeid, kommunikasjon og gruppedynamikk, og får erfaring i å gjennomføre et designprosjekt på egenhånd, der alle føringene har kommet fra bedriften. De har blitt veldig godt mottatt av bedriftene de har samarbeidet med og av Larvik kommune og Link Larvik, og underveis har de bygget nettverk både i næringslivet og med hverandre.

Pizza på deling

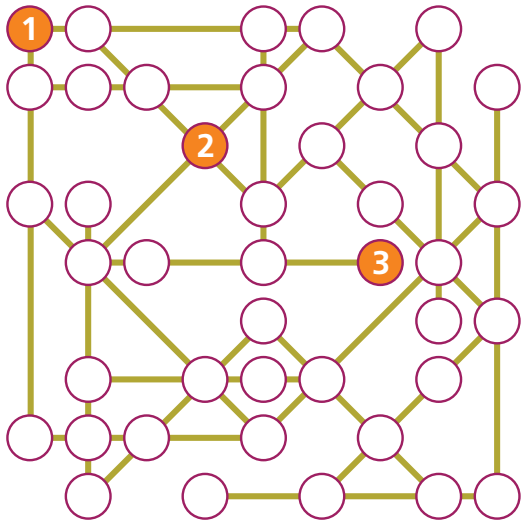
Egentlig skulle det være 14 barn i barneselskapet og derfor ble det bestilt 7 pizzaer slik at alle skulle få en halv. To av barna har blitt syke slik at de 7 pizzaene må fordeles på 12 barn. Det er et sterkt krav på lik deling, dessuten skal pizzaene ikke deles opp i mer enn 4 deler. Hvordan lar det seg gjøre og hvor mye pizza får hvert barn?

Kjøkken mix

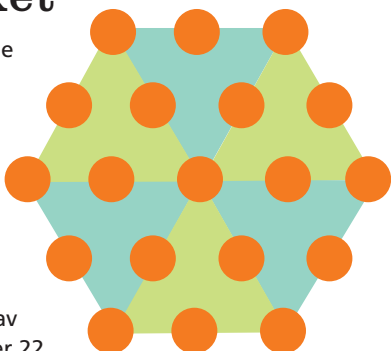
Fra en til fire

Skriv et nummer fra 1 til 4 i hver tom sirkel i diagrammet slik at hvert tall forekommer nøyaktig én gang i hver firergruppe.

Prikket

Fordel tallene fra 1 til 19 i de røde prikkene slik at summen av de tre prikkene på alle seks ytterkanter av trekantene er 22.

Mer pizzadeling

Mens de spiser pizza spør Antonio sin venn Giovanni: I hvor mange deler kan du dele en pizza med fire rette kutt? Hm, svarer Giovanni, må delene være like? Nei, svarer Antonio, det skal bare bli så mange deler som mulig. Hvordan skal det gjøres?

Rundt middagsbordet

Rundt middagsbordet sitter en bestefar, en bestemor, to fedre, to mødre, fire barn, tre barnebarn, en bror, to søstre, to sønner, to døtre, en svigerfar, en svigermor og en svigerdatter. Hvor mange tallerkener må det minst settes på bordet?

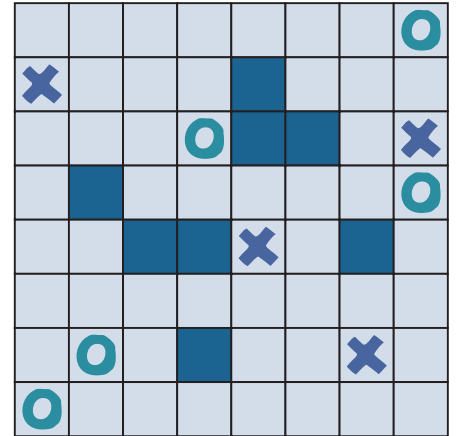

Pasta al dente

Sebastian har invitert venner til middag. Han liker at pastaen er al dente, derfor bør de koke i nøyaktig 5 minutter. For å måle tiden har Sebastian to timeglass, ett på 4 minutter og ett på 3 minutter. Hvordan kan han da måle 5 minutter?

Kryss av

Tegn en X eller en O i hvert tomme felt av diagrammet. Det er ikke tillatt at mer enn to like tegn står ved siden av hverandre horisontalt, vertikalt eller diagonalt.

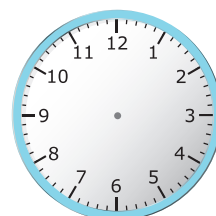

Restaurantspråk

På restaurant brukes ofte franske ord og det er ikke alltid så lett å skjønne hva de betyr. I rutenettet finnes ti av disse faguttrykkene. Første uttrykk begynner øverst til venstre og den siste bokstaven i ordet er første bokstav i neste uttrykk osv. (markert med grønt). Du kan gå bortover, oppover og nedover, men ikke på skrå. Bokstavene kan passeres bare én gang.

¹ V	I	C	H	Y	D	U	S	E
O	L	A	C	S	E	N	⁸ E	R
P	³ E	² E	S	S	⁷ R	O	C	⁹ A
U	T	S	I	O	E	T	E	L
V	⁶ S	O	E	L	I	T	U	L
E	E	M	M	T	R	E	A	U
R	P	I	R	⁵ T	O	E	¹⁰ S	M
⁴ E	S	C	A	R	G	T	T	E

- 1 Potetsuppe
- 2 Filet
- 3 Steke uten å brune
- 4 Snegle
- 5 Innmat
- 6 Vinkelter
- 7 Koke inn til mindre volum
- 8 Vinbutikk
- 9 Ingredienser skåret som fyrstikker
- 10 Stekt i panne

Tidsregning

Del urskiven med en rett strek slik at summen av tallene i hver halvdel er lik.

Finne 10 feil

Bildet nederst har ti feil i forhold til originalen øverst. Finner du dem?

Smeltedigel

Finne bokstavene som det første ordet slutter med og det andre begynner med.

ALI		LLE
BAN		BUM
CEL		SJI
DRA		NGE
EKS		TER
FAL		RIK
GNI		ORK
HUM		PPE
IMM		ION
JUB		ITE
KAN		GEN
LAM		DAL
NIE		BRA
ORK		GST
PAP		ONI
RAD		OMA
SAL		LAS
TAN		NOR
UNI		KEL
VAR		GLE
YND		JEN

Spiseplan

Det skal bli slutt med å hoppe over frokosten og å spise gatekjøkkenmat om kvelden. Derfor har Mia satt opp en variert spiseplan for neste uke. I det hun skal ut for å handle oppdager hun at hunden har spist halvparten av spiseplanen. Det er bare deler igjen og hun prøver å rekonstruere spiseplanen. Ved å studere alle opplysninger nøye, kan du finne ut hva Mia hadde tenkt å spise fra mandag til fredag til frokost, lunsj og middag.

Ukedager: Mandag, tirsdag, onsdag, torsdag, fredag

Frokost: Havregrøt, skinkeomelett, yoghurt med frukt, grovbrød med kjøttpålegg, pannekaker

Lunsj: Kyllingsalat, avokado med tunfisk, baguette med reker, kyllingbryst med tomater, grovbrød med makrell

Middag: Fiskekaker, pasta med laks, karbonader, grillpølser, grønnsaksgrateng

Opplysninger:

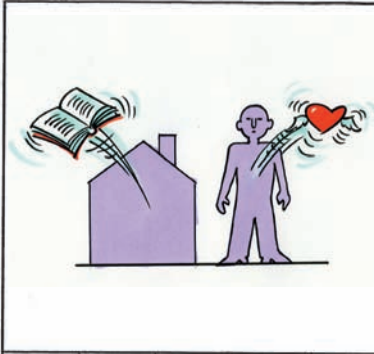
- 1 Lunsj på fredag skal bestå av grovbrød med makrell, på denne dagen skal hun ikke spise grovbrød med kjøttpålegg til frokost.
- 2 Skinkeomelett til frokost og baguette med reker til lunsj er ikke tenkt for torsdag.
- 3 Den dagen hun spiser yoghurt med frukt til frokost, skal hun lage karbonader til middag.
- 4 Havregrøt og avokado med tunfisk spises ikke på samme dag; havregrøten er planlagt tidligere i uken (men ikke på mandag), nemlig dagen før pasta med laks står på menyen.
- 5 Kyllingbryst med tomater og fiskekaker skal Mia spise samme dag.
- 6 Onsdag er dagen for grønnsaksgrateng.
- 7 Tirsdag skal Mia spise pannekaker til frokost.

Kjøkkenrot

Stokk om bokstavene i de 12 anagrammene og se hvilke 12 kjøkkenartikler kommer fram.

Løsningene finner du bakover i bladet.

				KONJ.	ULYST	DRILL	BOM	UNGER	GRO- TESK	BINDE	KRASJ- ENE	MINNE- FEST	DYR
				TØRKET SAFT									
				★ FISK				GUTT				LY	
				PRO- FAN						GUTT			★
							★ BELGIA	TIUR DRIKK					★ TYVERI
				UMBO	TO LIKE		PLANTE					EIE	
★	ROK	BILDE- SETNING	REST	KEISER			MALTA	SETET					
FIGUR								FINE	★		LEKER		DRAR
OPPI				YNK		SPIS	BORGER- LIG	★	DUM	2446 ØK			
ENHET											MORO		
★	HESTE- KRAFT			FRED			i OSLO						
★	FISK HYTTE				MALE- TEKN.	ALENE	★	ØK			NABOER		
BLOMST- ENE								NABOER			IKKE (SVE.) KONS.		★
★				KEISER									ARNE OLSEN
50		REGI											
100		ØFRET											★
DRIKK						KLOKKA			5	ROMER- TALL	SPANIA		NESTE
★	SIG- NAL						DYR						

Vinn flaxlodd!

SEND INN LØSNINGSSETNINGEN PÅ SMS:
**USBL4 - LØSNINGSORD - NAVN OG
 ADRESSE TIL 2242**

Tjenesten koster kr 5 pr melding.

Frist: 14. september 2012.

Løsningssetning i
kryssord nr. 3/2012:
 MÅNEN LYSER BEST NÅR DEN
 ER LENGST FRA SOLA

Vinnerne ble:
 Anita Kranstad,
 Michelets vei 27 A,
 1368 Stabekk

Tone Åberg,
 Nordre Gjekstadskog 5 F,
 3236 Sandefjord.

Sparbo,
 Skriugt. 23 A,
 3660 Rjukan

Gratulerer!
 Vinnerne får tilsendt 5 flaxlodd hver

FØLG OSS PÅ FACEBOOK

Har du fått med deg at Usbl er på Facebook? Her kan du stille spørsmål og få direkte kundeservice på vår Facebook-side. Sjekk samtidig hva andre medlemmer er opptatt av, kanskje dere har felles spørsmål og/eller interesser på boligfronten. Følg oss på facebook.com/boligbyggelaget.usbl

SER DU DENNE ANNONSEN? DET GJØR KUNDENE DINE OGSÅ!

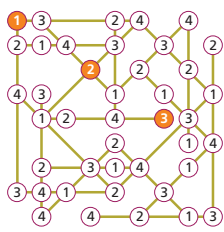
MMI-UNDERSØKELSER VISER AT USBL-NYTT
 LESES GRUNDIG AV MEDLEMMENE SOM I
 GJENNOMSNITT BRUKER 26 MINUTTER PÅ
 HVER UTGAVE.

BESTILL ANNONSEPLASS I DAG
 BRITT FOSSUM // HS MEDIA AS
 TLF: 62 94 69 03 // BF@HSMEDIA.NO
 WWW.HSMEDIA.NO

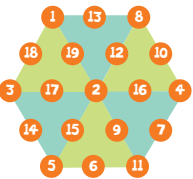
usblnytt

Løsninger

Fra en til fire

Prikket

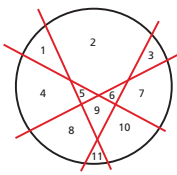

Pizza på deling

7 deles med $12 = 7/12 = 3/12 + 4/12 = 1/4 + 1/3$. Derfor deles 3 pizzaer i 4 deler hver og 4 pizzaer i 3 deler hver. Dermed får hvert barn en kvart del og en tredje pizzadel.

Mer pizza-delning

Med 4 rette kutt får man 11 deler

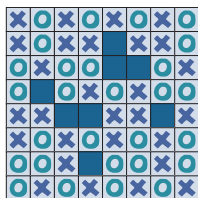
Rundt middagsbordet

- Bestefar (far til far / svigerfar til mor)
- Bestemor (mor til far / svigermor til mor)
- Far (sønn til bestefar / barn)
- Mor (svigerdatter)
- Barn (sønn til far / barnebarn til bestefar / bror til sine søstre)
- Barn (datter til far / barnebarn til bestefar / søster til sin bror)
- Barn (datter til far / barnebarn til bestefar / søster til sin bror)

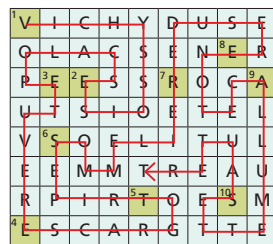
Pasta al dente

Han snur begge timeglassene samtidig og venter til det 3-minutters timeglasset er ferdig. Så snur han det igjen med det samme. Når timeglasset på 4 minutter er ferdig, har sanden i 3-minutters timeglasset rent i nøyaktig ett minutt. Når han snur dette glasset igjen og sanden renner tilbake har det gått ett minutt igjen. Til sammen altså 5 minutter.

Kryss av

Restaurantspråk

- Vichyssoise
- Escalope
- Etuver
- Escargot
- Tripes
- Sommelier
- Redusere
- Enoteca
- Allumettes
- Sautert

Tidsregning

Streken går mellom $9/10$ og $3/4$. Summen av hver halvdel blir 39.

Finn 10 feil

Smeltedigel

ALIBILLE	LAMPEDAL
BANALBUM	NIESEBRA
CELLOSJI	ORKANGST
DRAMANGE	PAPIRONI
EKSILTER	RADAROMA
FALSKRIK	SALATLAS
GNISTORK	TANTENOR
HUMLEPPE	UNIONKEL
IMMUNION	VARMEGLE
JUBELITE	YNDIGJEN
KANINGEN	

Kjøkkenrot

- KOKKEKNIV
- POTETSKRELLER
- TERMOKANNE
- STAVMIKSER
- KASSEROLLE
- SAFTSENTRIFUGE
- SUPPESLEIV
- STEKETANG
- VANNFLASKE
- KORKETREKKER
- SALATBESTIKK
- KJØKKENVEKT

Spiseplan

Mandag: Skinkeomelett, baguette med reker, grillpølser
Tirsdag: Pannekaker, kyllingbryst med tomater, fiskekaker
Onsdag: Havregrøt, kyllingsalat, grønnsaksgrateng
Torsdag: Grovbrot med kjøtt-pålegg, avokado med tunfisk, pasta med laks
Fredag: Yoghurt med frukt, grovbrot med makrell, karbonader

TAKSTSENTERET består av NTF-autorisererte takstfirmaer.

Tlf.: 67 12 41 12 • Fax: 67 12 50 77

www.takstsenteret.no • post@takstsenteret.no

Treschow entreprenør utfører små og mellomstore oppdrag innenfor rehabilitering og oppussing.

- Malerarbeid
- El-, rør- og flisarbeid.

Treschow Interiørentreprenør
 Treschowsgt 2 c, 0477 Oslo
 Tlf. 400 59 769

Norges eldste og mest erfarnde innen rehabilitering av skorsteiner!

Utfører alt innen reparasjoner og ettersyn med tilstandsrapport før og etter rehabilitering. Referanse hos mange borettslag:

SKORSTEINSETTING-SCHÄDLER AS®

Økonomi EKSPERTER PÅ: SKORSTEINER-ILDSTEDER-SALG-RÅDGIVNING-UTFØRENDE

Telefoner: Oslo: 22 95 08 00 - Kløfta: 63 98 20 40

E-post: pipe@pipe.no - www.pipe.no

ASDØLJUVET

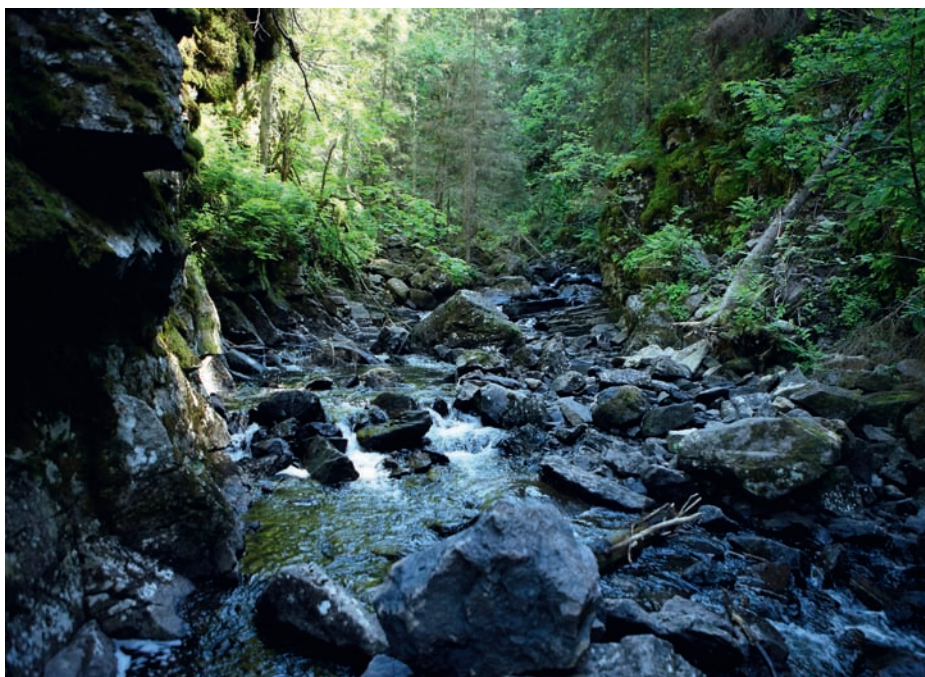
- Asdøljuvet og Asdøltjern (som ligger på toppen) er vernet som naturreservat. Det er lov å ferdes her, men ta hensyn til dyreliv og natur.
- Det finnes flere sjeldne gress- og bregnearter i Asdøljuvet, og juvet har også en usedvanlig rik moseflora.
- Det er gode parkeringsmuligheter nederst ved juvet.
- Sesong fra juni og ut september.

SLIK KOMMER DU TIL ASDØLJUVET:

Kjør til Lierbyen og følg skilt mot Sylling/Hønefoss (Vei 285). Ca 2 km før Sylling i en krapp venstre sving er det skiltet ned til parkering Asdøljuvet på høyre hånd.

En naturskjønn perle

Mellom Tranby og Sylling ligger Asdøljuvet – en grønn lunge som byr på mektige naturopplevelser.

Med sine høye fjellkarmer, snirklete stier og trange passasjer, er det ikke rart Asdøljuvet er blitt en av Liers mest populære attraksjoner. Juvet ligger cirka to kilometer sør for Sylling sentrum, og er en dyp østgående sidedal til Lierdalen.

Med store fossefall og frodig vegetasjon er det mange som mener Asdøljuvet minner om en dyp vestlandsdal.

Terreng og vegetasjon

Med tidvis smale partier og bratt terreng kan Asdøljuvet være en utfordring om balansen ikke er på topp. Elva Asdøla renner gjennom juvet og har sitt utspring i Asdøltjern. Ved høy vannføring byr den på glatte steiner og sleipt underlag, og er du ekstra uheldig, er det nettopp dette som kan hindre deg i å nå toppen. Du ser imidlertid fort om vannføringen er høy eller ikke ved foten av juvet, og første del av turen er det tilrettelagt med broer.

Det spektakulære juvet har tett og frodig vegetasjon, og domineres av edellauvskog og storvokst granskog. Juvet er også et yndet sted for geologer, da flere ulike bergarter er å finne på stedet.

Turen opp

Selve turen opp tar cirka en time. Ved normal vannføring kan man gå tørrskodd helt til topps, og flere steder kan man krysse elva ved å «hoppe» fra stein til stein. Alle i normal form kan gå turen uten problemer, men husk å legge inn pauser, slik at naturen nytes fra starten av. Omtrent halvveis mot toppen åpner landskapet seg, og en stor foss ruver gjennom juvet. Her er utsikten fantastisk, men det er langt og bratt

ned, og det finnes ingen sikringer rundt området. Videre opp blir stiene smalere og noe mer utfordrende, men på langt nær umulig. Gode joggesko er et must!

Vel fremme på toppen finnes en skogsbilvei som fører til Asdøltjern. Her er gode bade- og fiskemuligheter, og et flott sted for matpause. En tur rundt tjernet er også å anbefale, om kreftene holder!

Med barn på juvtur

Stemningen i Asdøljuvet er trolsk og mystisk, og dette er noe gjerne barna finner ekstra spennende. Flere steder er det hulrom i fjellet, og her har mangt et eventyr blitt til! Barn ned til fem-års-alderen kan fint klare å gå juvet, men de bratte fjellsidene gjør det lite barnevennlig for yngre barn. Noen velger å bruke bæremeis, men det krever

en stødig fot og mer konsentrasjon. Her må man passe på hvor man setter beina!

5 GODE TURTIPS!

- Ikke overraskende byr også juvet på et rikt dyreliv – særlig mygg og knott trives her! En myggspray er fin følgesvenn, den kan gjøre turen mer behagelig.
- Bruk joggesko – ikke gummistøvler!
- Ta med et ekstra par med sokker i sekken, om du skulle plumpe på vei opp...
- Er været fint, så kan man ta med både bade-drakt og fiskestang. Asdøltjern byr på mange muligheter.
- Ta med vann og mat i sekken. Påfyll av energi er nødvendig!

Kilder: ut.no, lier.kommune.no, liernett.no

Gilhus Gård
driftes av Kirsten
Ravnsborg Justad
og mannen Hans
Bernhard Justad.

Smaken av Lier

På Gilhus Gård dyrkes det velkjente grønnsaker som du mest sannsynlig aldri før har sett maken til!

Brokkolini er
Gilhus Gårds
nyeste og mest
trendy produkt.
- En hel-slank
helsebombe med
utsøkt smak.

Den flotte gården ligger syd i Lier, nær utløpet av Lierelva og innerst i Drammensfjorden. Her har det blitt dyrket lokalproduserte grønnsaker i generasjoner, og i dag drives gården av ekteparet Kirsten Ravnsborg Justad og Hans Bernhard Justad. Det var bestefaren til Kirsten som først fikk ideen om å starte med frukt- og grønnsaksdyrking da han som 19-åring overtok gårdsdriften.

– Dette er egentlig en gammel matrikkelgård, men det har blitt dyrka grønnsaker her siden tidlig 1930-tallet. Det er ikke noe stor gård, men en liten gård med mye god jord. Og når jorda er så verdifull som den er, og klima er godt, ja da er dyrking av grønnsaker på friland det rette for oss, sier Kirsten, som kan fortelle at ingen andre gårder i distriktet dyrker nærmere Drammensfjorden enn dem.

Grøntbua

For noen år tilbake fikk Kirsten idéen om å starte eget gårdsutsalg. Mange andre gårdeiere i Lier hadde riktignok prøvd seg på gårdsutsalg tidligere, men ingen hadde lyktes i å holde det ved like. Folk syntes det ble for mye hardt arbeid og lite penger. Men Kirsten var ved godt mot, og etter nøye planlegging og mange lange arbeidstimer, ble Grøntbua erklært for å åpne sommeren 2004. Her selges alle de nyhøsta og egenproduserte varene - ferskere blir det ikke!

– Vi begynte veldig i det små i starten bare for å prøve oss litt frem. Nå er vi inne i den åttende sesongen, og omsetningen vår øker fra år til år. Vi velger å holde oss til det enkle, og har hele tiden vært tro mot de norske lokalproduserte varene.

Det betyr mye for oss, forteller Kirsten.

Grøntbua har én viktig filosofi: Å lære folk om hva som kan dyrkes og hva som blir dyrket på norsk jord. I tillegg deler Kirsten mer enn gjerne av sin kunnskap om sesong og innhøsting.

– I våre dager kan folk lite eller ingenting om dyrking av grønnsaker eller landbruk generelt. Og foruten jordbær, er det svært få som rett og slett vet når de ulike grønnsakene har sesong, sier hun og legger til at de også informerer kunden om hva de ulike grønnsakene kan brukes til, og hvordan man spiser dem. – Vi kan gi kundene våre en helt annen informasjon enn den man får via en plakat i butikken, påpeker hun.

Bredt vareutvalg

På Gilhus Gård dyrkes det grønnsaker i en rekke ulike farger, varianter og smaker. Gården har dyrket kinakål siden 1975, og er i dag en av landets to største på produksjon av stangselleri. I tillegg dyrkes det paprikaer, tomater, blomkål, brokkoli, løk, sukkererter og mais.

– Hos oss kan du se blomkålen slik den er når den blir levert til butikk. Vi har blomkål i fire forskjellige farger; gult, grønn, lilla og hvit. Og jeg har ikke tall på hvor mange ulike typer tomater og paprikaer vi har! Vi produserer mange spesialiteter, og vi prøver oss på noe nytt hvert år, smiler Kirsten.

Siste tilskudd i sortimentet er brokkolini.

– Dette er en veldig spennende grønnsak som er interessant å dyrke. Brokkolini er en helt ny type brokkoli som går for å være en gourmetvare. Den ligner litt på asparges fordi den har lang stilk, men med en liten brokkolikknopp på tuppen. Det er egentlig stilken du spiser,

og den er litt søtere på smak enn den vanlige brokkolien. I følge ekspertene er brokkolini vel så innholdsrik på vitaminer, og innehar mer antioksidanter enn mange andre grønnsaker, forklarer Kirsten.

Lokalt samarbeid og støtte

Gilhus Gård er opptatt av å ta vare på det lokale, og samarbeider også med andre gårder beliggende i Lier. De supplerer hverandre gjerne med varer, og leier jord av hverandre. Selv har Kirsten en rekke andre idéer som hun gjerne vil bygge videre på, men det krever innsats fra flere hold for å sette alle ideene til livs.

– Idéene er mange og jeg vil veldig gjerne utvide med mer, men jeg må ha kapasitet og ikke minst tiden til det også. Vi opplever at folk setter pris på å handle lokalt og få tak i lokale varer. Hvis du for eksempel bor i Lier og du vet at Lier er full av blomkål, så synes du kanskje det er litt rart å handle blomkål som kommer fra Trøndelag. Eller epler fra Hardanger, når det henger epler på alle epletrær rundt omkring i området her. Vi er opptatt av å gi lokalproduserte varer til lokalbefolkningen, men har også mange kunder som både kommer fra Asker, Krokstadelva, Drammen og Røyken for å handle hos oss, avslutter hun.

GILHUS GARTNERI/GRØNTBUA

- Åpnet 21. juni og holder åpent ut september på dagene tirsdag, torsdag og fredag fra kl. 14 – 18.
- Leverandør til Gartnerhallen/Bama.
- En av de største i Norge på dyrking av stangselleri.
- Hovedhuset er fra ca. 1850 og på begynnelsen av 1930-tallet ble det startet frukt- og grønnsaksproduksjon på gården.
- De første drivhusene ble satt opp i 1946, og gjennom tiden har det vært dyrket både roser, fresa, agurk, tomat og andre grønnsaker der.
- Det bor og jobber i dag to generasjoner på gården.
- For mer informasjon, se grontbua.no

I Usbl Nittedal er nærheten det viktigste

Usbl's avdeling i Nittedal ble opprettet som Nittedal Boligbyggelag i 1947, og fusjonerte inn i Usbl i 2009. Avdelingen har tre ansatte i tillegg til Usbl Assistanse med sine ni ansatte.

Kontoret ligger hyggelig og idyllisk til i utkanten av sentrum, i eget bygg kjøpt i 2000. Hit kommer de fleste med bil og det er ingen parkeringsproblemer. Du kan kjøre helt til døren og trille rett inn med både rullestol og barnevogn. Avdelingen har tre ansatte; Aashild Farkvam er daglig leder og Britt Felde jobber med forkjøpsrett, medlemskap og nyregistreringer. Begge har lang fartstid ved kontoret. Alexander Roll er rådgiver og fronter mot borettslagene, han har jobbet i avdelingen i ett år.

Usbl Assistanse

Usbl Assistanse AS tilbyr vaktmester- og håndverkstjenester. De ni ansatte holder til i samme bygget og er del av fellesskapet. De er mest ute og jobber med mindre reparasjoner

av boliger, klipping av gress om sommeren, fjerning av snø på vinteren og andre typiske vaktmestertjenester.

Forkjøpsrett i sameier

Avdelingen i Nittedal har forvaltning av 50 borettslag med ca. 2 500 leiligheter, og nylig overtok de også forvaltningen av ni borettslag på Skedsmo. De forvalter også to borettslag på Gran på Hadeland i tillegg til borettslagene på Harestua, Hakadal og hele dalen nedover, samt på Skedsmo. Avdelingen forvalter også en del sameier for private utbyggere, og i mange av prosjektene har de forhandlet seg frem til forkjøpsrett ved første gangs tildeling for Usbl's medlemmer.

Fremtiden

I Nittedal finnes ikke mange tomte-

områder, det er mye landbruksjord og man har også Marka-grenser å ta hensyn til. Men det er reguleringsplaner på gang i Nittedal for å skape et sentrum med kombinasjon av næring og boliger, som Usbl håper å kunne være med på å bygge. Ser man litt nordover er det mulighet for utbygging i retning Hadeland, og sirkelen rundt Oslo hvor folk synes det er all right å bo, blir stadig utvidet.

Ser helheten

- Vi har veldig omsorg for våre kunder. Når man er et lite kontor i et lokalmiljø er det naturlig at man får nærhet til kundene, og nærheten er vårt store pluss. Vi besitter kanskje ikke så mye spisskompetanse, det kan vi skaffe fra Usbl i Oslo, men vi ser helheten og det er veldig viktig, sier daglig leder Aashild Farkvam.

Kontoret til Usbl i Nittedal ligger idyllisk til. (Foto: Aashild Farkvam)

Gitte Korvann har vært styremedlem i en årrekke og er styreleder i Hellerudlia borettslag.

Atle Eljevåg er nyvalgt styreleder i Siljeveien borettslag.

Aktive tillitsvalgte i Nittedal

Gitte Korvann har bodd i borettslag i 18 år, og vært tillitsvalgt det meste av tiden. Hun er styreleder i Hellerudlia borettslag med 63 leiligheter. Hun har også sittet i styret i Nittedal Boligbyggelag før fusjonen med Usbl. Atle Eljevåg er nyvalgt styreleder i Siljeveien borettslag med 89 leiligheter på Hagan, syd i Nittedal.

Hvorfor er du/ble du tillitsvalgt?

Korvann: - Jeg bryr meg veldig om borettslaget mitt, og ønsker å være med og bidra til hvordan vi i fellesskap kan løse problemer som oppstår, og utvikle borettslaget.

Eljevåg: - Jeg fikk en henvendelse fra valgkomitéen, og måtte velge om jeg ville være med å bestemme eller ikke. Jeg er svært tilfreds med å vite litt om hva som skjer, det har nok noe med nysgjerrigheten min å gjøre.

Hvor lenge har du vært tillitsvalgt?

Korvann: - Stort sett i alle de 18 årene jeg har bodd her. Jeg er nå styreleder, og inne i min andre periode.

Eljevåg: - Jeg gikk inn i styret i borettslaget for tre år siden og er nettopp blitt valgt til styreleder.

Hva synes du om å være tillitsvalgt?

Korvann: - Når man bor i et borettslag, er det naturlig å være med og bidra. Jeg synes det er spennende å kunne være med på å legge vedlikeholdsplaner. Akkurat nå har vi tatt opp lån på ni millioner kroner for å rehabilitere hustakene.

Eljevåg: - Nå synes jeg det er veldig all right. Jeg liker å lage rammer for det som skal skje, og se at vi klarer å gjennomføre det vi planlegger.

Hvor mye tid tar det å være tillitsvalgt?

Korvann: - Jeg bruker nok 8-10 timer i uka.

Eljevåg: - Det tar en del tid, men det var ingen overraskelse. Jeg bruker vel i snitt en time om dagen. Så i løpet av uka går det med totalt en dags jobb.

Føler du at det er et stort ansvar?

Korvann: - Ja, i hvert fall som styreleder, for vi forvalter mange millioner kroner. Det er viktig å ha en sunn økonomi og en vedlikeholdsplan, og kunne se litt framover og ikke bare drive med brannslukking. Man må ta

ansvar for den jobben som skal gjøres.

Eljevåg: - Ja, det er det. Det er snakk om ganske store verdier, og man skal være litt ydmyk ovenfor det å forvalte kapital for alle i borettslaget. Det er også viktig at alle beboerne oppfatter at de blir ivaretatt på en bra måte, innenfor de samme rammene.

Får du den hjelpen du trenger fra Usbl?

Korvann: - Ja, virkelig, det er aldri noe problem å ta kontakt. Uansett om det er i forhold til økonomisk rådgivning, vedlikehold eller andre ting. Vi kom fram til den finansieringsløsningen vi valgte for takrehabiliteringen i tett dialog med rådgiver i Usbl Nittedal.

Eljevåg: - Jeg har sittet om styreleder så kort tid at jeg bare har hatt en liten prat med Usbl's rådgiver i forbindelse med valget, men jeg regner med at det samarbeidet kommer til å gå greit.

Har du morsomme episoder fra din tillitsvalgtid?

Korvann: - Vi har en danseplattning med tak over i borettslaget, og der har det skjedd veldig mye rart. Der har vi stor St. Hansfeiring med leker og aktiviteter for ungene og dans for de voksne, nesten til morgengry. Vi har også en ballbinge vi har fått tippebidder til å lage, med to felles arrangementer i året. Der lager noen av beboerne på frivillig basis skøyteis som vedlikeholdes hele vinteren. Dit kommer julenissen med hest og slede julaften kl. 12 og deler ut pakker til barna, og så har vi et kjempegodt besøkt karneval i februar hvert år.

Eljevåg: - Ikke så langt, men jeg har jo sittet så kort tid. Vi setter av 2 000 kroner pr. leilighet til innkjøp av diverse hvert år. Terskelen for å søke og få innvilget penger til innkjøp av ting som kommer fellesskapet i borettslaget til gode, er ikke så høy, og vi slipper å ha styrevedtak på dette. Det er en fin kombinasjon.

De tre ansatte på Usbl avdeling Nittedal. Foran: Britt Felde. Bak: daglig leder Aashild Farkvam og Alexander Roll.

Skal vi kjøre rettssak?

I mange saker blir det spørsmål om vi skal ta saken for retten. Spørsmålet om det skal tas ut stevning og anlegges sak er et viktig spørsmål for en advokat – og holdningen til dette spørsmålet vil variere overraskende mye fra advokat til advokat.

Bakgrunnen for denne holdingsforskjellen er at det nærmest alltid er ressurskrevende å anlegge søksmål. Dersom en part anlegger sak og taper, kan parten sitte igjen med et tappt krav, ansvar for egne og motpartens saksomkostninger og i tillegg ha brukt masse tid på egne forberedelser. Det skal følgelig alltid gjøres grundige vurderinger før sak anlegges. Enkelte advokater vil av disse grunner ikke gå i retten uten nærmest å ha en sikker vinner. Andre vil være mer åpne for å ta ut stevning av taktiske årsaker, for eksempel vis å presse frem et forlik.

Jeg skal her kort redegjøre for saksgangen i ordinære sivile tvistesaker.

Forliksrådet

Første stopp er forliksrådet. Den som mener å ha et krav, tar ut forliksklage. Før forliksklage uttas, har parten plikt til å varsle den annen part om det krav som kan bli fremmet og grunnlaget for det. Varslet skal oppfordre den annen part til å ta stilling til kravet og grunnlaget.

Dersom begge parter har vært bistått av advokat, er det ofte lite å hente ved en behandling i forliksrådet. Bakgrunnen for det er at medlemmene i forliksrådet ikke har juridisk kompetanse. Etter at tilsvar er mottatt, kan forliksrådet derfor innstille behandlingen dersom det er lite sannsynlig at saken vil egne seg for videre behandling i forliksrådet. I enkelte saker kan sak

anlegges uten å gå veien om forliksrådet, hvor kanskje det mest praktiske er når tvistesummen er minst kr 125 000 og begge parter har vært bistått av advokat.

De ressursmessige omkostninger ved en sak for forliksrådet er relativt liten, og det er begrenset ansvar for motpartens saksomkostninger.

Småkravprosessen

Småkravprosessen er den ordinære behandlingsmåten for små krav i saker for tingretten, med særlig vekt på at behandlingen er tilpasset betydningen av tvisten.

Ved småkravprosess behandles

- alle saker hvor tvistesummen er under kr 125 000,
- saker med tvistesum på kr 125 000 eller mer dersom partene samtykker i behandling etter småkravprosess, og retten beslutter dette, og
- saker som ikke gjelder formuesverdier dersom retten finner at småkravprosessen vil være forsvarlig og hensiktsmessig, og ikke begge parter motsetter seg slik behandling.

Småkravprosessen er på mange måter en rettssak «light», som føres for ordinær domstol. Risikoen ved å anlegge sak i slike saker er også ganske liten, ved at det er begrenset hvor stort saksomkostnadsansvar en part kan pådra seg ved tap.

Ordinær sak for tingretten

Ved større saker, hvor begge parter har vært bistått av advokat, kan sak anlegges direkte for tingretten, med påfølgende anke til lagmannsrett og Høyesterett.

Oppsummering

Helt kort kan vi kanskje si at terskelen for å anlegge sak blir høyere jo større kostnader det er grunn til å tro at man får ved et eventuelt tap. Det er særlig i saker hvor tvistesummen er relativt lav – eks 150 000 – 350 000 kroner, at det vil være særlig viktig å ha tenkt nøye gjennom hvorvidt man ønsker å påta seg risikoen ved å ta ut søksmål.

Vurderingen av hvilket press en part skal utøve overfor motparten – og i hvilken form – er en av advokatenes viktigste og mest spennende oppgaver.

Er det temaer du gjerne vil at vi skal skrive om? Send forslag pr. e-post til advokat@usbl.no.

Advokat Atle Thorsell i Usbl.

Mysteriet tid

-Når det er noe som virkelig haster, så kontakter jeg alltid en som har mye å gjøre. Da blir det gjort, sier en som har brei erfaring fra frivillig arbeid.

Noe av det hun har lært, er at tid ikke er så enkelt som det kan høres ut. Tid er rett og slett et mysterium, men hun har knekt en del av koden.

Det er ingenting som tilsynelatende er mer objektivt, stabilt og forutsigbart enn tida. Den tikker av gårde med en fast fart på ett sekund i sekundet og ett år i året. Støtt og greit, skulle en tru.

Akkurat som en skulle tru at alle hadde akkurat like mye av den, vår tilmålte dose.

Men sånn er det ikke. Eller, det er vel det, men det virker bare ikke sånn, det er så forskjellig hva vi får ut av den. Alle har 60 sekunder i minuttet, 24 timer i døgnet, likevel er det noen som har mye tid og får gjort en hel haug, og andre som har lite tid, og får gjort enda mindre.

Tida er altså ikke lik for alle, og, enda mer mystisk, det er ikke sånn at du får mindre jo mer du bruker. Det er snarere motsatt; jo mer aktiv du er og desto mer du gjør, jo mer har du tid til å gjøre.

Det er de samme som kommer på dugnad i borettslaget hvert eneste år. Og de samme som aldri har tid.

Og de som ikke har tid til dugnad, de har ikke tid til å kjøre barn på fotballkamp, til å ta et styreverv eller til å bake ei kake heller. Det kan virke som om de gjør så lite at de ikke har tid til noe. Det er de som alltid stiller opp, som har tid.

Det var det frøkna i innledningen hadde

avslørt; de som gjør mest, er de som får ting unna, de som gjør minst, får gjort minst. Haster det, så går hun til noen som har mye å gjøre. De som aldri stiller opp og gjør noe, de har ikke tid til det de ikke har gjort, som det heter i sangen.

Tida sto stille, heter det om dramatiske hendelser. Det er selvfølgelig bare tull, den tikker og går med sin vanlige fart. Det bare virker ikke sånn. For noen. For andre føles det på samme tid (!) som om den raser av gårde.

Det som for meg best illustrerer hvor for-

“ Det er de samme som kommer på dugnad i borettslaget hvert eneste år. Og de samme som aldri har tid. ”

skjellig akkurat den samme tida kan være, er slutten på en spennende fotballkamp. Hvis laget mitt leder, men det andre laget presser for utligning, så går tida så sakte, så sakte. Viseren har knapt rørt seg mellom hver gang jeg ser på klokka, motstanderen får tid til å skape den ene sjansen etter den andre mens viserne neste står stille på sin vei mot 90 minutter og tre poeng. Ligger vi derimot under, og jager utligning i sluttminuttene, da raser tida av gårde og er ute før

vi har rukket noe som helst.

Et annet eksempel; julaften. For barna er det årets klart lengste formiddag, det er så vidt tida flytter seg på sin vei mot ettermiddag og pakkeåpning. Selv om klokka går akkurat like fort både dagen før og dagen etter, så går den mye saktere på formiddagen den 24. Ingen tvil.

Og et tredje; ferien. Det virker som en evighet når den begynner; tre, fire uker fylt av late dager og ingenting. Men bare du har fått fyrst opp grillen, så er den nesten over. Hvis du ikke er så smart at du drar et innmari kjedelig sted, hvor tida går skikkelig sakte. Da blir ferien lang da.

Men, og da er vi inne på en annen side ved mysteriet tid, mens hver dag er lang, i kjedsomhet sleper den seg av gårde, går hele ferien fort. I ettertid har en kjedelig ferie med mange, lange dager gått fort; det skjedde ikke noe, du har ikke noe å hekte tida på. Det har skjedd ingenting, og ingenting går fort, selv om dagene føles lange som år – fordi det ikke skjedde noe. Ingenting virker forskjellig i samtid og i ettertid.

Nå begynner det å bli så vanskelig at vi slutter, uten å få svar på det virkelige spørsmålet når det gjelder tid; er det noe som kommer, eller noe som går?

3ting

I serien Tre ting viser utvalgte personer frem sine personlige favoritter i hjemmet. I dag snakker vi med Ragnar Aamodt, prosjektleder i Hubro Litteraturhus i Sandefjord og tidligere forlagssjef og medeier i flere forlag. Aamodt har også vært sjefredaktør i bladene Norsk Oljerevy, Bellonamagasinet og Energi og ledelse, og redaktør i avisene Morgenbladet og Morgenavisen.

Når Ragnar Aamodt skal skape nye matretter, er boka «Sølvskjeen» hans store inspirasjonskilde.

Kultur og kokkekunst

Favorittene hans er knyttet til matkultur, billedkunst og ytringsfrihet. Det sier vel det meste om Ragnar Aamodt.

Bare seks-syv år gammel sto den unge Aamodt på en krakk hjemme på kjøkkenet i lensmannsgården på Melandsjø på Hitra og erklærte med bravur at «ingen skal nekte meg å bli kokk!» Interessen for mat var allerede vekket. Nå ble han ikke kokk i første omgang, men i stedet en aktiv person innen presse og forlagsvirksomhet, før han, på tampen av det vi andre regner som slutten av vårt yrkesaktive liv, bestemte seg for å realisere kokkedrømmen. I Hubro Litteraturhus og Kafe i Sandefjord er det Ragnar Aamodt som lager maten og bestemmer menyen. Her finner man originale retter som urtelammekake med bønner og italiensk røkt svinenakkepølse med oliven og kapers, og folk kommer langveis fra for å spise kaféens berømte osteiskake. Aamodt eier selv til sammen rundt 700 kokebøker, men det er i boka «Sølvskjeen» han henter mye av sin inspirasjon til rettene som serveres.

Kokkenes bibel

– «Sølvskjeen» er kokkenes bibel, sier Aamodt.

– Den utkom første gang i Italia i 1950 og har over 2000 oppskrifter. Den er en bestselger blant kokebøker og en grunnbok for matelskere. Jeg leser ofte i den og henter mange ideer til matretter her, og så tilpasser jeg dem til vår tid.

Nå er det ikke bare selve maten Ragnar Aamodt er opptatt av, men alt som skjer rundt måltidene. Livet rundt maten.

– De store opplevelsene i livet skjer gjerne rundt et matbord, sier han.

Litteraturhuset holder til i det gamle Kurbadet i Sandefjord, hvor også byens turistkontor holder til. En fin kombinasjon, mener Aamodt, fordi det også trekker kunder til kafeen. Virksomheten driver han sammen med sin kone, skuespiller, regissør og forfatter Bente Damhaug. Det to giftet seg for bare tre år siden.

– Vi to møttes så sent i livet at vi tenkte at skulle vi satse på noe nytt nå, måtte vi gjøre noe sammen, sier Aamodt. Resultatet er blitt en kulturinstitusjon som er en berikelse for byen. På Hubros lille scene slipper nemlig alle slags kunstnere og samfunnsdebattanter til, både fra inn- og utland. I tillegg har de etablert en Internasjonal Kvinnnekafe og en Internasjonal Herrekafe hvor opptil 60 nasjonaliteter møtes. Her er det snakk om kulturell virksomhet i aller videste forstand.

De tre apekattene

Ragnar Aamodt har alltid vært samfunnsengasjert og mener mye om det meste. Det går ikke lenge mellom hver gang hans synspunkter dukker opp i Sandefjords blad. Ikke rart at den neste favoritten er en messingfigur med de berømte tre apekattene.

– For meg symboliserer de et diktatur. Min versjon av dem heter «ikke se, ikke høre, ikke snakke». Jeg har jobbet med ytringsfrihet siden 70-tallet, har blitt anmeldt for å ha trykket et kontroversielt leserinnlegg og har flere ganger blitt forsøkt

Favorittbildet heter «På reise» og er malt av sønnen Nicolay Aamodt.

stoppet i å utgi kontroversielle bøker. Hver gang har jeg seiret. Samfunn hvor folk ikke får lov til å være åpne og snakke, bryter alltid til slutt sammen!

På reise

Aamodts engasjement og kreativitet har i årenes løp gitt seg mange utslag og har også gått i arv til hans yngste sønn, Nicolay Aamodt. – Vi skjønte for alvor at han hadde et stort talent da han bare 13 år gammel malte dette portrettet av en gammel indianerkvinne, sier faren, og viser oss et bilde som henger på stueveggen

Nicolay er utdannet i USA og er i dag en anerkjent og ettertraktet billedkunstner med flere separatutstillinger bak seg, både i USA og Norge. Nylig hadde han utstilling på Tjuvholmen, hvor alt ble utsolgt. Faren har alltid samlet på billedkunst, og nå dekker sønnens bilder en hel vegg i det sjarmerende trehuset i gamlebyen i Sandefjord hvor Bente og Ragnar bor.

Favorittbildet heter «På reise». – Nicolay har malt flere med samme motiv, men dette er det mest fargerike. Det forestiller mennesker på reise i en buss eller en trikk. Jeg liker motivet. Det symboliserer livet. For meg er hele livet en reise, sier Ragnar Aamodt.

Den lille skulpturen med tre apekatter symboliserer for Aamodt et samfunn uten ytringsfrihet.

ROMANTISK
bru tar deg over
bekken som renner
mellom to borettslag.

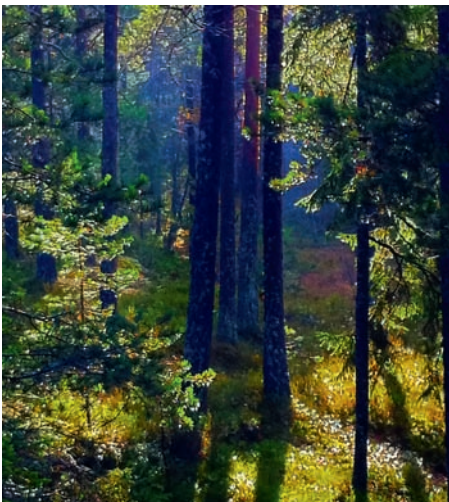
INNBYDENDE: Lindeberg barne- og ungdomsskole er nylig påbygd og renoveret, og framstår som moderne og spennende arkitektonisk.

HESTEHYGGE: Siden Lindeberg var bilfritt, ble hesten Maggi brukt til søppeltransport på syttitallet. Maggi er borte nå, men Nordre Lindeberg gård har både levende hester og statuehest som ligner.

GAMMEL: Nordre Lindeberg gård eksisterte allerede i middelalderen, og deler av hovedhuset er fra 1700-tallet.

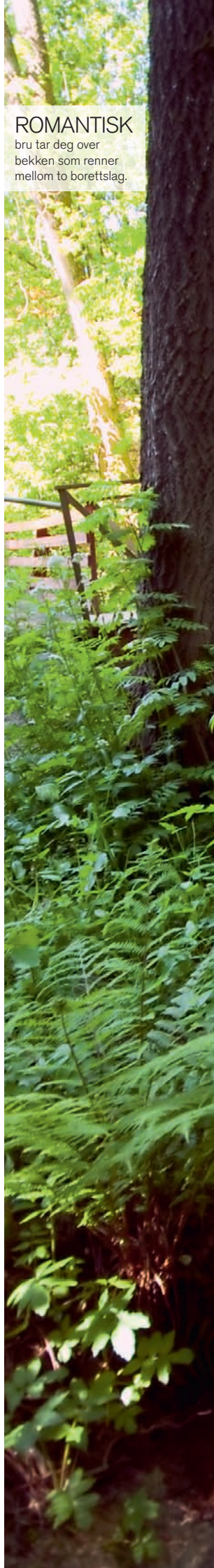
BESTE ØSTKANT: Det spares ikke på bevilgninger til lekeapparater i Asken borettslag.

EVENTYRSKOGEN på vei til Lutvann er gammel og spennende.

NYFUNKIS? Usbl eksperimenterte med boligtyper og nærmiljøtiltak. Det har avlet trivsel i lavblokker og rekkehus.

Fokus

Fokus er en serie med fotoreportasjer fra ulike steder der Usbl har sine medlemmer. Seriens fotograf, Elin Barosen, er kjent fra Obosbladets mangeårige fotospalte «Osloglimt».

Lindeberg

Som en av de yngste drabantbyene i Groruddalen vokste Lindeberg fram på syttitallet, med tiårets demokratiske ånd og stor brukermedvirkning. Her bor folk i veldrevne Usbl-borettslag, med mange felleslokaler og enorme friarealer.

NATURFAGTIMEN kan like godt foregå i den ekte naturen for Lindebergelevne.

KLØFTERHAGEN ligger i en åsside, med eneboliger, rekkehus og vakker utsikt.

Vålerenga feirer:

20 års jubileum med historisk gateteater

Når Vålerenga Historielag fyller år, graves det dypt i vandrehistoriene. Med Akerselva kultur – og teaterlag ble kampene på Kampen og Vålerenga virkeliggjort på gater og i bakgårder – ja, selv rundkjøringen på Galgeberg ble tatt i bruk mens store og små vandret med da historielaget fylte 20 år.

Og de var ikke få – kampene. Kamp både for og i mot: Kampen mot bordeller og fyll, kampen for bedre kår, sunn kost og ikke minst for bommen i Strømsveien. Ingen Kardemomme by altså, selv om det var her Torbjørn Egner så dagens lys for 100 år siden i år.

Gunvor Boretti, Vålerenga Historielags eldste medlem, er en av dem som kjempet for bommen i 19 år. Den spreke 91-åringen ble med på vandringen.

- Ja, jeg gikk mange ganger frem og tilbake over Strømsveien for å få slutt på trafikken. Vi var plaget av trafikken i sidegatene også. Tilslutt satte Raymond Johansen foten ned og vi fikk bommen.

Til tonene av «Gategutt» med melodi av Lillebjørn Nilsen og tekst Rudolf Nilsen, strømmet folk opp Hedmarksgata mens været viste seg fra sin beste side.

Det høres skudd fra Kampen. Barna holder seg for ørene, noen klamrer seg til mødrene idet Onsumslaget gjenskapes, et dramatisk gateslag i 1878. Arbeidernes lønninger ble satt ned og tusener gikk ut i gatene bevæpnet med stein.

Publikum og teaterlag glir over i hverandre, alle står samla mot «Slegga», den rike eieren av Kværner Brug og Christiania Spigerverk, og innlevelsen var stor, både hos skuespillerne og tilskuere. I neste øyeblikk spruter latteren når Olsenbanden kommer løpende ned Normannsgata med pol'ti i hælene og forsvinner rundt svingen.

Ivar Christiansen alias «Sving deg» ledet et par hundre fremmøtte med Bibelen i hånd, i baktruppen fulgte «Svarten», en

av de tørstere karakterene - med en så overbevisende rollefigur at man nesten ble fristet til å gi en slant. Historiene vandrer fra menighetssang til heftig romanse, sjalusi, bannskap og arbeiderkamp når Akerselva Teaterlag og Vålerenga Historielag knytter bånd - for tredje året på rad.

Lokalhistoriene har Akerselva Kultur – og Teaterlag fått grep om gjennom samarbeid med historielaget. Teaterlagets leder, Tove S. Christiansen, har skrevet manus med Svend Erichsen i tett samarbeid med Even Haugseth, leder i Vålerenga historielag.

- De hadde nevnt at de skulle få bommens far, Raymond Johansen, til å komme og gjøre seremonien, men han var nok altfor opptatt med sine ting i politikken. Jeg fikk derfor tilbudet om å klippe

snora, og takket selvfølgelig ja, forteller Haugseth.

Historielaget så dagens lys 1. april 1992, samme år som den beryktede bommen kom til Galgeberg, og bestod av mange frivillige krefter. Det svært aktive historielaget utgir «Mer gammelt enn nytt» med uvurderlige bidrag fra medlemmene og arrangerer i tillegg interessante temakvelder og utstillinger. Forfatteren Tor Edvin Dahl

som bor på Vålerenga, i samme hus som «ostedamen» Synnøve Finden, har vært gjest. Blant bøkene han har skrevet finner

vi «Min bestemor elsket Synnøve Finden» (Kagge forlag 2010). Også Steinar Ofsdal har besøkt historielaget - med fløytespill og historier fra sine røtter i Etterstadgata hvor grandonkelen drev smie.

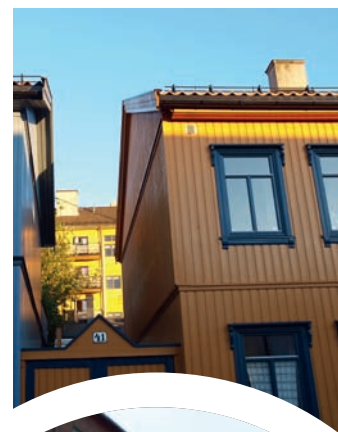
I Normannsgata står Helga Bernhardine Helgesen i sitt hvite forkle. Helga var lærerinne på Kampen skole i 1886-1923, brant for skolekjøkkensaken og var med på utgivelsen «Kogebok for Folkeskolen og Hjemmet». Dagens Helga krevde bestemt at barna avleverte slikke-

riene sine, mens publikum så vidt slapp unna den strenge damen med brusflaskene gjemt bak ryggen. En ung statist har tatt frem geipen og publikum føler med, før de vandret videre. Et knivdrama, med «Enka på Kampen» fikk det til å gyse nedover ryggen. Sterk kost for de minste som et øyeblikk måtte overbevises om at også dette var skuespill. – Har du vært på stranda på Galgeberg, spør Haugseth.

Forundrede forbipasserende blir tilskuere til bikinikledde damer med solkrem, parasoller, oppblåsbare baderinger og beundrere midt på fortauet. Selv rundkjøringen er okkupert av teaterlaget. Skuespillerne har hoppet fram i tid og protesterer mot halvnakne damer, spredt rundt i byen på store reklameboard, - med humor og halvnakne damer - mens Ingunn Rinde, sogneprest i Vålerenga kirke, for anledningen stiller opp som vakt, ikke moralens vokter, men for å se til at vandrerene holder seg unna trafikken.

Gunvor Boretti er fremdeles opptatt av trafikken med tanke på skolebarna og bussene.

Tidligere var Strømsveien hovedveien mot nord, støyproblemer og forurensning økte drastisk og Vålerenga skulle rives. Mange flyttet, men noen ville kjempe. Politikerne ble etter hvert overbevist om å redde de vakre, gamle trehusene, og Vålerengtunnelen ble åpnet. Likevel sto bilene i kø helt til bommen endelig kom på plass i St. Halvards gate, nesten 20 år hadde gått siden trafikkaksjonene. Denne junidagen 2012 var det 17.-mai-stemning i gata og Even Haugseth trådte ut i gata og klippet snora like før bommen gikk opp.

Men like rundt hjørnet foregikk en annen kamp, kampen for å rydde bort bordellene. Fin sang, høye hæler og parykk møtte det vandrende publikum da vi rundet Dalehaugen.

Men Gunvor Boretti husker en barndom med avhold, null skulking og sier:

– Jeg mener jo at Vålerenga er det beste stedet på jorda, da.

Med kveldssol og duften av syrin innbød Vålerenga til en tur lengre inn i byens hjerte. Nedenfor Vålerenga kirke satt venner rundt piknik-kurver i gresset. Ingen lot seg anefekte av de digre edderkoppene som kryper opp bakken. Heldigvis er de født i smijern på kulturkafeen Smia nedenfor kirken. Kunstinstallasjonen vekker heldigvis ingen fobier, men skaper undring, smil og fascinasjon. Dette er byen med sjel, og mens man hviler føttene i kirkebakken, er det lett å konstatere at de frivillige har satt farge på Vålerenga Historielags 20-års jubileum.

I 2013 kommer teatlaget tilbake, og teatrelagets leder bekrefter at planene er klare

for feiringen av VIFs 100-års jubileum. Det er bare å krysse av i kalenderen. - Egentlig kunne jeg tenkt meg å være med gruppa og spille teater, sier Historielagets leder – og hvem vet – kanskje det går troll i ord i Egners trakter?

FAKTA

I 2008 og 2011 spilte Akerselva kultur – og teaterlag «Den røde hane» med historier om branner i Oslo, med utgangspunkt i storbrannen for rundt 150 år siden. I 2010 spilte de «Vandrehistorier fra Kampen og Vålerenga» og nå «Kamp på kamp på Kampen og Vålerenga» .

Torbjørn Egner markeres på Popsenteret, Trondheimsvn. 2 frem til 2. september. Nasjonalbiblioteket, Henrik Ibsensgt.10, viser utstilling om Egners arbeidsmetoder frem til 6. oktober.

De glade 70-åra

Vi blir sugd inn i tiårets begivenheter. Syttitalshuset og den nære fortid gir oss en reise i våre egne minner.

FARGER: Syttiåra hadde sterke farger på kjøkenet. I syttitallshuset på Maihaugen er det mulig å gjenskape minnene fra tiåret. – Folk gir uttrykk for at de kjenner seg igjen når de kommer inn her, sier Ingrid Moen ved Maihaugen.

KRYDDER: Vi bytter ut krydderhyller og fikk nye størbokser. Etter noen år forsvant de.

være en lodden tekstiltapet, juksepanel eller parketteterligning i form av gulvbelegg.

Utfordre moralen

Opplevelsene fra det passerte tiåret kommer opp igjen når vi går i syttitallshuset på Maihaugen på Lillehammer. Uten at vi tenker på det, blir vi satt tilbake i tid, til da alt var så mye bedre. Eller var det vi femtiåringene som hadde det så mye bedre? Vi satt i alle fall dypere, var bekvemt antrukket og protesterte. Det var det tiåret da noen dristet seg utpå med samboerskap. Markedskonsulent Ingrid Moen ved Maihaugen ser hvordan folk reagerer når de kommer inn i syttitallshuset.

- Det er en gjenkjennelse. Det vekker minner hos folk, sier Ingrid.

Miljøvern

I syttitallshuset finner vi gamle gramfonplater som minner oss om et sterkt politisk engasjement. Det er plater til inntekt for miljøorganisasjoner og støtte for demonstrantene mot utbyggingen av Alta-kraftverket. Det er bøker og blader fra det året da det politiske landskapet i Norge var noe annerledes.

Regnskog

I syttitallsboligen på Maihaugen er det salongbord av tresorten teak og palisander som i de fleste hjem på syttitallet. De mørke store årringene i palisandertreet var svært moderne og gikk inn i den mørke trenden. I ettertid har vi fått vite at vår hunger etter de mørke treslagene har gått hardt ut over den tropiske regnskogen.

Måtehold

Ingrid Moen forteller seg varm om syttitallet, kvinnefrigjøring, miljøvern og kampen om likelønn. Hun minner oss også om åttitallet da jappetiden kom og det hun kaller amerikaniseringen.

For noen var det de glade syttiåra. Andre ble provosert av kvinnekampen, løse pupper, syltrange bukser og ungdommen som ville tilbake til naturen. Syttiåra var det tiåret da moter og trender var overdrevet tydelige. Buksebena slang omkring leggene og gjemte hele støvlene, brystholderen ble kastet og guttenes hårmote hadde for lengst over-

gått Beatles-gjengen. Det var den tiden ullsokker, lange skjerf og strikkevester var en selvfølge.

Esker på loftet

For noen er syttiåras minner gjemt vekk i esker på loftet. Andre har sendt sine gamle moter til Fretex. Noen som har pusset opp litt nøkternt de siste årene har fortsatt igjen rester etter syttitallshuset. Det kan

TELEFON: Det tok tid å slå et telefonnummer med den gamle tallskiva. Så kunne en heller sitte en stund å snakke når kontakten var opprettet.

SOV: Soverommet i syttitalshuset har fått et lite sminkeskap og to puffer.

MUSIKK: Ingrid Moen ved Maihaugen leter gjennom platesamlingen. Musikken er preget av miljøvern, politisk engasjement og kjærlighet.

- Fra 1945 til oljen kom var vi et av Europas fattigste land, men vi hadde det jo fint. Det var ikke mange som klaget da, tror jeg. Det er ingen tid vi har klaget mer enn på åttitallet. Det skjedde noe med oss da vi fikk oljen og rikdommen. Vi kan kanskje vekke noen verdier som minner oss om at nøkternheten på femtitallet ikke var så dum, sier Ingrid.

Oppleve livet

Opplegget på Maihaugen er nå i stor grad basert på å oppleve livet på boligturen i den gjenskapte byen med butikker, apotek og bakeri. Det er også mulig å bli kledd opp i de klesdraktene som den aktuelle tiden representerte. Ingrid forteller at opplegget omkring skolebesøk og besøk av barn nå er

mer basert på opplevelser enn tradisjonell opplæring.

- Vi har lært mye de siste årene, sier Ingrid.

RABATT FOR USBL-MEDLEMMER

Medlemmer av Usbl får 25 prosent rabatt på billettprisen på Maihaugen. Denne rabatten kan ikke kombineres med andre rabatter. Husk medlemskortet!

HVA HUSKER DU FRA 70-ÅRA?

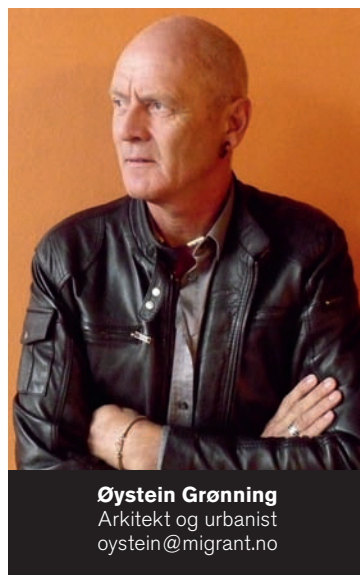
1. Når fikk Norge farge-tv?
2. Hvem sang «Mil etter mil»?
3. Hvem vant European Song Contest i 1974 med låten Waterloo?
4. Hvilken gruppe hadde hit med «Æ e trønder æ» i 1975?
5. Hvem utga albumet og hiten Imagine i 1971?
6. The Clash og Sex Pistols representerte en ny stilart innen rock. Hvilken?
7. Albumet «The dark side of the moon» kom i 1973. Hva heter gruppa?
8. Hvem utga «Det året det var så bratt» i 1971?
9. Hvem sang «Haba haba haba» på midten av 70-tallet?
10. Hva ble stemmerettsalderen endret til i 1978?
11. Hvem ble i 1978 den første oljeministeren i Norge?
12. Hvem spilte Fleksnes?
13. Norges mest sette spillefilm hadde premiere i 1975. Hva heter filmen?
14. I 1972 ble partiet Venstre delt. Hva ble det nye partiet kalt?
15. Hvilken amerikansk president gikk til valg under mottoet «Peace with honour»?
16. Hvem etterfulgte Salvador Allende som president i Chile?

(KILDE: MAIHAUGEN)

SVAR: 1. 1972, 2. Jan Teigen, 3. ABBA, 4. Prudence, 5. John Lennon, 6. Punk, 7. Pink Floyd, 8. Øystein Sunde, 9. Lillebjørn Nilssen, 10. 18 år, 11. Bjartmar Gjerd, 12. Rolf Weisenlund, 13. Flåklippa Grand Prix, 14. Det nye folkepartiet, 15. Richard Nixon, 16. Augusto Pinochet.

Byen under bakken

Byens
tilstand

Øystein Grønning
Arkitekt og urbanist
oystein@migrant.no

Det graves i hovedstaden. Jeg har stort sett bodd i utlandet de siste 18 månedene og har bare fått med meg byen i korte glimt. Drosjeturen fra Oslo S opp til Grønnegården borettslag på Bjølsen byr alltid på overraskelser. Snart er denne gata stengt, snart ei anna. Omkjøringer begrunnes med henvisning til den evinnelige gravinga.

Og hva er det de graver etter? De graver etter byen. For byen finnes i flere sjikt. Tenker vi på byen som det som foregår kun på bakken, livet mellom husene som det het i en berømt studie fra 1970-tallet, glemmer vi både livet over bakken og livet under. Skal vi forstå by må vi forstå nivåene den utspiller seg på. Det er teknikken de fikser. Og tru meg, det trengs.

Nivået under bakken er helt avgjørende for at en by skal funksjonere. Da tenker jeg ikke på T-baner og vegtuneller, men på det vi kaller teknisk infrastruktur. Vann og avløp, og alt det andre vi legger under fotsålene. Infrastruktur betyr underbygging. Infra kommer fra latin og betyr under, det motsatte av supra, over. Struktur kommer fra latin struere, å bygge. Infrastruktur er det underliggende grunnlaget eller rammerverket for et system, her byen.

For ikke så lenge siden hadde Oslo fremdeles vannrør av uthulte trestammer fra 1800-tallet. Lekkasje fra gamle vannrør er betydelig, en stor del av husholdningsvannet forsvinner i grunnen. Avløp og kloakkør bør helst ikke lekke. Ledningsbrudd kan føre til at systemet kollapser, men også til betydelig forurensing. Så det gjelder å holde orden i sakene.

Nå ser jeg at de bygger Midtgardsormen i Oslo, det fengende navnet på den nye avløpstunellen som følger Akerselva. Den

blir vel en velsignelse for byen, får vi tru. Men navnet er ikke så velvalgt. Midtgardsormen var styggen sjøl, det onde inkarnert og far til Loke, en smådjevul som alltid hadde ondt i sinne. Hva som har motivert kommunen til å finne på et så illevarslende navn, fatter jeg ikke. Avløpet handler jo om avlastning og rensing, ikke ondskap og forgiftning.

Sjøl digger jeg kulvertene. I Muscat, det jeg planlegger slik infrastruktur, satser vi på

“ Da jeg var ung, var det å ha lang ledning ensbetydende med å være treig. Nå er jeg en varm tilhenger av lang ledning. ”

prefabrikkerte rør med tre meters diameter der alle system kan inkluderes – vann, kloakk, avløp, strøm, tele, fjernkjøling (fjernvarme, men med motsatt fortegn), og søppel i vakuumsystem, om de velger det. Kulverten er gangbar og lett tilgjengelig, overvåkning skjer med video, reparasjoner gjøres straks problemet oppstår. Tenk dere; vi slipper å grave hver gang noe ryker, og vi veit alltid nøyaktig hvor skaden er.

På 1800-tallet bygde de avløps- og kloakktuneller under Paris og Wien. Flotte murte teglsteinshvelv, kanaler som leda uhumskhetene vekk fra gatene. De blei uødelige i Orson Welles' filmklassiker «Den tredje mann» fra Wien rett etter krigen, der smug-

ling og rømming forgikk i katakombene. Den dag i dag ligger tunnelene der og tilbyr infrastruktur for rør og kabler til all verdens formål. En sterk regningssvarende investering, vil vel de fleste enes om.

Det klart tøffeste eksemplet på å fikse ledningsnettet uten unødvendig hinder for gatelivet, så jeg i Barcelona. Der skulle de bygge gangkulverter for å samle infrastrukturen i trange sidegater. Det de gjorde var først å ramme stålsøyler med i bakken i to rekker. Deretter støpte de ei langsgående betongplate rett på bakken, litt under gatenivået. Ingen forskaling eller noen ting. Så grov de ut under plata, og vips hadde de en tunnel uten å måtte bry befolkninga med månedslange grøfter. Under kunne de støpe sidevegger og golv og trekke kabler og ledninger så lange som et vondt

år, alt mens bybefolkningen uanfektet drakk sin espresso og flanerte på gateplanet over. Elegant!

Men gravinga er naturligvis en pest og en plage så lenge den pågår. Det gjelder å holde fast på perspektivet, da. En av mine drosjesjåfører var glass-

klar oppi all oppgittetheten over manglende framkommelighet. Hans aner var fra andre breddegrader enn de nordlige, men han var Oslogutt god som noen (og bedre enn mange). Dette trenger vi, sa han, det blir mye bedre etterpå. Klokt, kort og konsist. Tenk slik, neste gang dere gremmes over oppgravde gater og høl overalt: Vi nyutrustrer byen. Den blir bedre. Og neste gang noe skal skiftes, trenger vi ikke grave den opp igjen.

Da jeg var ung, var det å ha lang ledning ensbetydende med å være treig. Nå er jeg en varm tilhenger av lang ledning. En by uten lange ledninger vil klappe sammen.

KAMPEN BARNETEATER:

Reisen til Sorgistan

Fredag 1. juni spilte Kampen Barneteaters yngste gruppe på Kampendagene. Forestillingen het «Reisen til Sorgistan», og var et stykke som barna hadde laget selv i samarbeid med instruktørene, Miriam Sogn og Saila Hyttinen.

Det var blitt en spennende fortelling om noen barn som en dag mottar et brev fra tjenestepiken til keiserinnen av Sorgistan. Keiserinnen er så lei seg fordi hun ikke kan få barn at hun har forbudt alle i landet å få barn, og Sorgistan er blitt et land uten glede. Barna legger ut på en spennende og farefull reise for å besøke keiserinnen og gjøre henne glad igjen. Dette lykkes de så bra med at Sorgistan til slutt blir døpt om til Gledistan.

Kampen Barneteaters instruktører

hadde nok en gang satt opp en flott forestilling der barna var i fokus, og et fulltallig publikum på Kampen Bydelshus så ut til å like det de så.

Siri Berrefjord sto bak effektfull scenografi, Svein Inge Neergård sørget for flotte lyseffekter, Gyda Melvin Myklebust sto for stilrene kostymer, mens Øystein Gundersen hadde laget nydelig musikk til forestillingen.

Usbl har gjennom flere år støttet Kampen Barneteater økonomisk.

Vær Stolt-festivalen 2012

Årets Vær Stolt festival ble arrangert på Holmlia 2. og 3. juni og aldri har vi hatt større suksess med festivalen enn det vi hadde under årets festival. Et bredt program for store og små satt sammen med en stor internasjonal arena gjorde at folk koste seg og årets besøk var stort gjennom begge dagene.

Vær Stolt-festivalen har blitt en tradisjon på Holmlia, og blitt en festival som folk både fra egen bydel og fra andre steder i Oslo og Akershus ser mot med spenning og forventning. En av de tingene festivalen jobber med er at vi skal bli bedre for hvert år, vi skal ha et bredere tilbud hvert år og kanskje det viktigste målet – at publikum som besøker oss skal dra hjem med følelse av at de har vært med på noe positivt og hvor de får et godt inntrykk av stedet Holmlia og får en opplevelse av en bydel hvor det å bo sammen mange etnisiteter kan by på mye spennende og positivt.

I år hadde vi fått med oss 12 land som ville vise sin kultur, sine tradisjoner og ikke minst

smaken av lokal mat fra det landet etnisk de kommer fra. I tillegg så var det 18 ulike organisasjoner som presenterte seg, hvor også mange hadde lagt opp til aktiviteter.

Av underholdning hadde vi Bjørn Eidsvåg, ENVY og Danny på scenen sammen med lokale aktører, og Medina som kom fra Gøteborg for å opptre her på Holmlia. Glemmes skal heller ikke dansegruppa Urban Tribe som imponerte med sin dans.

I tillegg ville vi vise hva vi i bydelen har fått til på fotballarenaen, hvor vi samlet alle våre spillere som i dag er i engelsk fotball eller i Norsk tippeliga.

2 dager med mange aktiviteter, mange smaker, mange opplevelser. I år var det mellom 10 000 og 15 000 mennesker innom festivalen – neste år vil festivalen arrangeres 1. og 2. juni. Da skal vi ble enda flere – og vi er glad for at Usbl var med oss i år, og vil også være med oss neste år. (Usbl har inngått en treårig samarbeidsavtale med Holmlia Sportsklubb Fotball.)

Bjørn Eidsvåg optrådte på Holmlia og Vær Stolt-festivalen for første gang og han begeistret mange.

De nye superartistene i Norge – ENVY – lagde et forrykende show!

usbl
For deg og ditt hjem

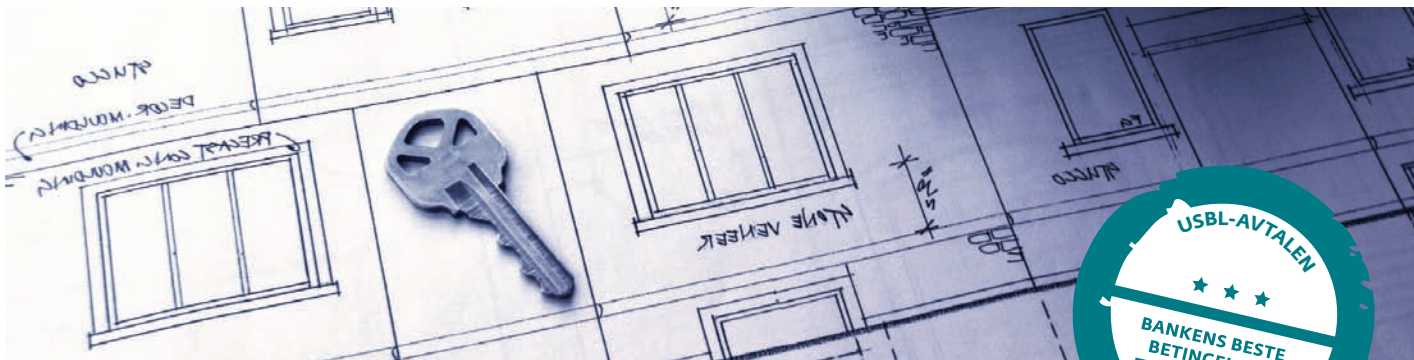
usbl
For deg og ditt hjem

Tlf. 08725

TEKST OG FOTO: OVE BEVOLDEN

usbl.no

usblnytt 73

USBL SAMARBEIDER MED DNB, OG KAN TILBY GODE BETINGELSER TIL BORETTSLAG

Tid for oppgradering og modernisering?

Har borettslag behov for fornyelse av bygninger, fasader eller elektrisk anlegg? Er det ønske om å installere heis, bygge nye garasjer, lekeplasser eller boder. Eller vil andelseierne ha lavere husleie?

Vi tilbyr finansiering og refinansiering av fellesgjeld til nye og eksisterende borettslag og gir bankens beste betingelser til borettslag via DNB Boligkreditt AS, under gitte forutsetninger.

Vil du vite mer om tilbudet?

Ta kontakt med din rådgiver i Usbl, på telefon 08725.
usbl@usbl.no

Les mer om banken på dnb.no.

Bank fra A til Å

Medlemsfordeler

Våre medlemsfordeler for deg og ditt hjem

usbl
For deg og ditt hjem

Medlemsfordeler

I Usbl-nytt nr. 1 i år fikk du alle våre medlemfordeler i en egen brosjyre. Vi lovet å gjøre dette to ganger i året, slik at brosjyren kunne være oppdatert til en hver tid. Dette har en betydelig kostnadsside, og vi ser nå på alternative måter å holde deg orientert om medlemsfordelene på.

I dette inngår en gjennomgang av eksisterende avtaler og etablering av nye, attraktive fordeler innenfor de områdene vi vet er etterspurte av mange.

Dersom du ønsker å få den eksisterende brosjyren tilsendt, ta kontakt med liv.ulveseth@usbl.no eller ring vårt sentralbord på tlf. 08725. Se også de følgende sidene for tilbud.

For fullstendig oversikt over oppdaterte tilbud, se usbl.no/fordel

Trenger du elektriker?
Det lønner seg å ringe oss!
Vi har avtale for Usbl's medlemmer!
Ring 33 04 98 80

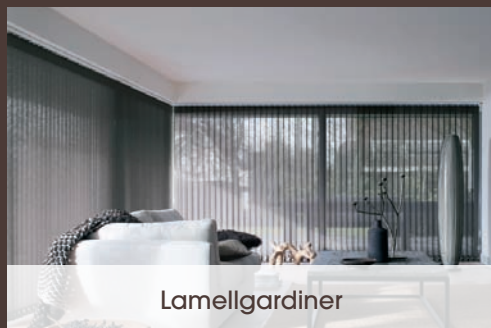
elfag Gecom as www.gecom.no

Duette®

Rullegardiner

Lamellgardiner

Nova marcesa terrassemarkiser og balkongtrekk

Kjells markisers avtale som solskjermingsleverandør for Usbl gir deg følgende rabatter:

I perioden 01.03.12 - 30.09.12:

-10 %

I perioden 01.10.12 - 28.02.13:

-15 %

Se www.kjellsmarkiser.no for eventuelle andre tilbud.

Ring oss i dag for gratis besøk av konsulent og uforpliktende tilbud:

815 00 570

Norges **største** produsent og leverandør av **innvendig** og **utvendig solskjerming**

www.kjellsmarkiser.no
SMS: send USBL4 til 2290

kjells markiser
MARKISER PERSIENNER SCREEN INTERIØR
et **Hunter Douglas** selskap

En av markedets beste forsikringsordninger

Usbl samarbeider med Tryg. Det gir deg som er medlem ekstra gode fordeler og gunstige tilbud på forsikring.

Svært gunstig innboforsikring

I forhold til kunder som ikke er medlem i Usbl betaler du under halv pris på Usbl innboforsikring. Bruk medlemsfordelen din, og få følgende priser*:

	Innbo	Innbo Ekstra
Oslo	kr 1.245	kr 1.540
Bergen, Trondheim, Stavanger, Kristiansand, Tromsø, Drammen, Asker, Bærum, Oppegård og Nesodden	kr 798	kr 1.093
Resten av Norge	kr 645	kr 940

Forsikringssummen er på 1,5 millioner kroner og egenandelen ved skade er 4.000 kroner. På øvrige forsikringer du kjøper hos Tryg gir medlemskapet ditt i Usbl deg inntil 22 prosent rabatt.

Bruk medlemsfordelene dine

Ring oss på grønt nummer 800 33 669, så hjelper vi deg med å velge forsikringer som passer til dine behov.

Les mer om dine forsikringsfordeler på www.tryg.no

Det handler om å være trygg

*) Grunnpremie på kr 198,- kommer i tillegg per forsikringsavtale

Nostalgisk musikkcenter 5-i-1

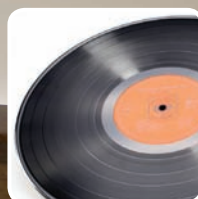
Spiller og lagrer musikk fra plater, kassetter, CD og radio til MP3-filer

Lagrer musikk

Spiller CD

Spiller plater

Spiller kassetter

Spiller radio

~~3.499,-~~
Tilbud nå:
2.999,-

BESTSELGER!

- Platehastigheter 33, 45, 78 omdr./min. • Innebygd AM/FM-radio med god stereoklang
- Spiller musikk fra kassett, CD og fra USB-minnepinne/MP3-spiller • Lagrer musikk på USB-minnepinne
- Integreerte stereohøytalere 2 x 50 Watt (P.M.P.O.) • Tilkoblingsmulighet for eksterne høytalere (forsterker nødvendig)
- Eksterne avspillingsenheter kan tilkobles • Fjernkontroll for CD og USB medfølger • Massivt hus i eikefinér • Mål (b/d/h): 51 x 35 x 22 (51 åpent) cm

Informasjon og bestilling:

www.powermaxx.no Tlf: 38 26 45 52

Garanti i henhold til kjøpsloven. Se også våre øvrige produkter.

POWERMAXX